

Małopolski Bank Spółdzielczy w Wieliczce

*Załącznik nr 1
do Uchwały nr 29/13 Zarządu
Małopolskiego Banku Spółdzielczego
w Wieliczce z dnia 19.04.2013 r.*

**INFORMACJA ILOŚCIOWA I JAKOŚCIOWA
DOTYCZĄCA ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ
MAŁOPOLSKIEGO BANKU SPÓŁDZIELCZEGO W WIELICZCE
wg stanu na 31.12.2012 rok**

Wieliczka, kwiecień 2013 r.

Spis treści:

I.	INFOMRACJE OGÓLNE.....	3
II.	INFORMACJE O ZASADACH ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU	4
III.	FUNDUSZE WŁASNE	5
IV.	PRZESTRZEGANIE WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH	6
	1. Ekspozycje ważone ryzykiem oraz kwoty minimalnych wymogów kapitałowych.....	6
	2. Kapitał wewnętrzny	8
V.	RYZYO KREDYTOWE	10
	1. Strategia i cele zarządzania ryzykiem kredytowym	10
	2. Identyfikacja ryzyka kredytowego.....	10
	3. Zabezpieczenia jako narzędzie redukcji poziomu ryzyka kredytowego.....	11
	4. Monitorowanie i pomiar ryzyka kredytowego	12
	5. Raportowanie ryzyka kredytowego.....	13
	6. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem kredytowym.....	13
	7. Dane finansowe dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe	15
	8. Ryzyko kredytowe na rynku hurtowym oraz ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym.....	21
VI.	RYZYO PŁYNNOŚCI.....	22
VII.	RYZYO WALUTOWE.....	24
VIII.	RYZYO STOPY PROCENTOWEJ.....	26
IX.	RYZYO OPERACYJNE	29
X.	POZOSTAŁE RODZAJE RYZYKA.....	32
XI.	POLITYKA ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH STANOWISKA KIEROWNICZE W BANKU.....	35

I. INFORMACJE OGÓLNE

Niniejszy dokument stanowi realizację postanowień Polityki Informacyjnej Banku oraz Uchwały Nr 385/2008 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 17 grudnia 2008 r. (z późn. zm.) w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu.

Informacja o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczy adekwatności kapitałowej Małopolskiego Banku Spółdzielczego w Wieliczce, zwanego dalej Bankiem. Informacje przedstawiają stan na dzień 31.12.2012 roku. W niniejszej informacji zawarto wszystkie dane dotyczące adekwatności kapitałowej, o których mowa w załącznikach do Uchwały nr 385/2008 KNF z dnia 17 grudnia 2008 roku z późniejszymi zmianami, z wyjątkiem informacji nieistotnych.

Bank nie jest podmiotem dominującym ani podmiotem zależnym, a informacje ogłaszane są na poziomie indywidualnym.

Użyte w informacji określenia oznaczają:

- Uchwała nr 385/2008 KNF – należy rozumieć Uchwałę Nr 385/2008 Komisji Nadzoru Bankowego z dnia 17 grudnia 2008 roku w sprawie szczegółowych zasad i sposobu ogłaszania przez banki informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz zakresu informacji podlegających ogłaszaniu, z późniejszymi zmianami.
- Uchwała nr 325/2011 KNF w sprawie funduszy własnych – należy rozumieć Uchwałę Nr 325 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 20 grudnia 2011 roku w sprawie innych pomniejszych funduszy podstawowych ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszenia o nie funduszy podstawowych banku, innych pozycji bilansu banku zaliczanych do funduszy uzupełniających ich wysokości, zakresu i warunków ich zaliczenia do funduszy uzupełniających banku, pomniejszych funduszy uzupełniających, ich wysokości, zakresu i warunków pomniejszenia o nie funduszy uzupełniających Banku oraz zakresu i sposobu uwzględniania działania banków w holdingach w obliczaniu funduszy własnych.
- Uchwała nr 76/2010 KNF - należy rozumieć Uchwałę Nr 76/2010 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 10 marca 2010 r. w sprawie zakresu i szczegółowych zasad wyznaczania wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka z późniejszymi zmianami.
- Adekwatność kapitałowa - należy przez to rozumieć wymagany poziom kapitału niezbędny na pokrycie wszystkich rodzajów ryzyka występujących w Banku.

Dane liczbowe podane są w zaokrągleniu do pełnych tysięcy złotych o ile nie podano inaczej.

Małopolski Bank Spółdzielczy w Wieliczce jest uniwersalnym bankiem działającym w województwie małopolskim i oferującym usługi na rzecz klientów indywidualnych i instytucjonalnych. Poza Centralą Bank prowadzi działalność poprzez sieć placówek, prowadzących działalność operacyjną. Wykaz placówek Banku na dzień 31.12.2012r. wraz z ich lokalizacją przedstawiono w tabeli.

Placówki MBS	Lokalizacja
Oddział w Wieliczce	32-020 Wieliczka, ul. Kilińskiego 2
Oddział w Myślenicach	32-400 Myślenice ul. Rynek 16
Oddział w Krakowie	30-611 Kraków, ul. Wystouchów 4
Oddział w Kłaju	32-015 Kłaj 654
Oddział w Niepołomicach	32-005 Niepołomice ul. Kościuszki 20
Oddział w Krakowie	30-556 Kraków, ul. Wodna 2
Filia w Wieliczce	32-020 Wieliczka, Plac Kościuszki 1
Filia w Wieliczce	32-020 Wieliczka, Dembowskiego 2
Filia w Wieliczce	32-020 Wieliczka, ul. W. Pola 4b
Filia w Niepołomicach	32-005 Niepołomice, ul. Szeroka 1

Filia w Gdowie	32-420 Gdów Rynek 40
Filia w Myślenicach	32-400 Myślenice, Rynek 8/9
Filia w Zabierzowie Bocheńskim	32-007 Zabierzów Bocheński 53
Filia w Węgrzcach Wielkich	32-002 Węgrzce Wielkie 266
POK w Trąbkach	32-041 Biskupice
POK w Raciechowicach	32-415 Raciechowice 113

II. INFORMACJE O ZASADACH ZARZĄDZANIA RYZYKIEM W BANKU

W Banku prowadzony jest proces zarządzania ryzykiem na jaki naraża Bank prowadzona działalność na podstawie pisemnych strategii i procedur przyjętych przez Zarząd Banku. Cele strategiczne oraz zasady polityki Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową podlegają akceptacji przez Radę Nadzorczą. Obowiązujące procedury w tym zakresie podlegają okresowej weryfikacji stosownie do zmian uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych funkcjonowania Banku.

Cele strategiczne w zarządzaniu ryzykiem obejmują:

- a) Ochronę funduszy własnych oraz innego rodzaju pasywów, takich jak depozyty powierzone przez klientów.
- b) Zapobieganie stratom oraz wykorzystywanie możliwości osiągnięcia zysku w środowisku podlegającym kontroli, tzn. w ramach określonych reguł, procesów, parametrów, będących przedmiotem okresowych przeglądów i zmian przeprowadzanych przez Zarząd Banku.
- c) Rozwijanie działalności operacyjnej zgodnie z założeniami przyjętymi przez Zarząd i zatwierdzonymi przez Radę Nadzorczą w Strategii działania Małopolskiego Banku Spółdzielczego w Wieliczce.

W Banku przyjęto 4 stopniowy schemat organizacji regulacji wewnętrznych. Ogólne ramy zarządzania ryzykiem zostały określone w następujących dokumentach przyjętych przez Zarząd i zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą. Są to:

- a) Strategia działania Banku.
- b) Strategia zarządzania ryzykiem określająca generalne zasady zarządzania ryzykiem.
- c) Polityka kapitałowa określająca generalne zasady planowania, zarządzania kapitałowego oraz awaryjne plany kapitałowe.
- d) Polityki zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, które w istotnym stopniu wpływają na działalność Banku z uwagi na rodzaj i skalę prowadzonej działalności.

Uszczegółowieniem procedur, o których mowa w pkt a-d) powyżej są przyjęte przez Zarząd zasady zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, delegujące obowiązki na poziom poszczególnych komórek organizacyjnych. Na ich podstawie opracowano szczegółowe procedury operacyjne zawierające opis poszczególnych czynności (w tym kontrolnych) przeprowadzanych przez Wydziały, Komórki i Stanowiska.

W skład struktury organizacyjnej procesu nadzoru i zarządzania ryzykiem oraz adekwatnością kapitałową wchodzi w szczególności:

- a) Rada Nadzorcza.
- b) Zarząd.
- c) Komórki organizacyjne zarządzające poszczególnymi rodzajami ryzyka
  - Wydział Ryzyka i Analiz.
  - Stanowisko ds. Zarządzania Zgodnością i Ryzykiem Braku Zgodności
  - Wydział Analiz Kredytowych, Monitoringu i Windykacji
- d) Wydział Audytu Wewnętrznego
- e) Pozostałe komórki organizacyjne, które mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka wprowadzonymi w formie wewnętrznych regulacji

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad jakością zarządzania ryzykiem przez Zarząd oraz nad kontrolą procesu zarządzania ryzykami, zatwierdza jego główne cele i wytyczne, a także apetyt na ryzyko (maksymalny akceptowalny poziom ryzyka).

Zarząd jest odpowiedzialny za całość zarządzania ryzykiem w Banku oraz podejmowanie decyzji o charakterze strategicznym wpływających na skalę i strukturę ryzyka obciążającego Bank w ramach zatwierdzonego przez Radę Nadzorczą apetytu na ryzyko. Zarząd zatwierdza metody zarządzania poszczególnymi ryzykami i kapitałem, w tym proces: identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli, raportowania, podejmowanych działań zaradczych a także przeglądu i weryfikacji procesu.

Wydział Audytu Wewnętrznego przeprowadza kontrolę i audyt procesu zarządzania ryzykiem, jego zgodność z regulacjami prawnymi i przepisami wewnętrznymi. Badaniu podlega także jakość i efektywność przeprowadzanych w ramach poszczególnych komórek organizacyjnych kontroli funkcjonalnych. Wydział Audytu uczestniczy także w procesie niezależnego przeglądu procesu zarządzania ryzykiem i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego oraz zapewnia organom Banku obiektywne i niezależne opinie na temat działalności Banku.

Zadania w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka są przypisane do poszczególnych komórek organizacyjnych, które odpowiadają za identyfikację, pomiar, monitoring i koordynację działań zaradczych.

W Banku nie funkcjonują komitety w zakresie zarządzania ryzykiem.

III. FUNDUSZE WŁASNE

Fundusze własne Banku na dzień 31.12.2012 r. składały się z funduszy podstawowych i uzupełniających i wyniosły **41 605 tys. zł**. Poniżej przedstawiono zestawienie poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku określonych w art. 127 Ustawy Prawo bankowe i Uchwale 325/2011 KNF w sprawie funduszy własnych.

Lp.	Wyszczególnienie	Wartość 2011	Wartość 2012
A.	Fundusze podstawowe	29 943	34 248
1.	Fundusze podstawowe zasadnicze	28 230	32 471
	fundusz udziałowy zadeklarowany	1 593	1 579
	należne wpłaty na fundusz udziałowy	-10	-6
	fundusz zasobowy	26 647	30 898
2.	Fundusz ogólnego ryzyka	1 900	2 100
3.	Wynik finansowy bieżącego okresu oraz w trakcie zatwierdzania w części zweryfikowanej przez biegłego rewidenta pomniejszony o planowane obciążenia	0	0
4.	Pomniejszenia funduszy własnych podstawowych	187	323
	<i>w tym: pomniejszenia o wartości niematerialne i prawne</i>	<i>187</i>	<i>323</i>
B.	Fundusze uzupełniające	8 346	7 357
1.	Fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego	346	345
2.	Aktualizacja wyceny instrumentów kapitałowych	0	12
3.	Zobowiązania podporządkowane	8 000	7 000
C.	Fundusze własne ogółem	38 289	41 605

Wpłacony fundusz udziałowy Banku w łącznej sumie 1 573 tys. zł. składał się z wpłat udziałów 3 553 członków. Średnia wartość wpłaconego udziału wynosi 443 PLN przy jednostce statutowej 200,00 PLN. Stan członków Banku w roku 2012 zmniejszył się o 162 osoby. Największy udziałowiec wpłacił udziały na kwotę stanowiącą 3,2% funduszu udziałowego. W Banku, jako spółdzielni, niezależnie od ilości posiadanych udziałów, każdy z udziałowców dysponuje 1 głosem na Walnym Zgromadzeniu/Zebraniu Przedstawicieli. Zgodnie ze Statutem wycofanie udziału jest możliwe z zachowaniem statutowych okresów wypowiedzenia udziału, stąd pozycja ta ma charakter zmienny.

Fundusz zasobowy – kapitał ten tworzony jest głównie z corocznych odpisów z zysku netto z przeznaczeniem na pokrycie strat bilansowych, jakie mogą wyniknąć w związku z działalnością Banku.

Zgodnie z art. 127 ust. 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe (Dz. U. nr 140, poz. 939 z późniejszymi zmianami) pozycje dodatkowe funduszy podstawowych obejmują m.in. fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej. Fundusz tworzony jest na podstawie decyzji Walnego Zgromadzenia/Zebrania Przedstawicieli. W 2012 roku fundusz ogólnego ryzyka zasilila kwota 200 tys. zł.

Wartości niematerialne i prawne kwocie netto 323 tys. zł. w całości pomniejszają fundusze własne podstawowe. Wartość ta ma charakter zmienny w czasie.

Na dzień 31.12.2012 r. Bank zgodnie z decyzją KNF zaliczał do funduszy własnych uzupełniających kwotę 7 000 tys. zł. Z tej wartości kwotę 6 000 tys. zł. Bank otrzymał na podstawie umowy pożyczki podporządkowanej zawartej w dniu 14.07.2011 r. na okres 6 lat. Kwotę 1 000 tys. zł. stanowi niezamortyzowana część pożyczki podporządkowanej otrzymanej z Banku Zrzeszającego w łącznej kwocie 5.000 tys. zł. na podstawie umowy zawartej w dniu 8.01.2008 r. na okres 5 lat. Spłata pożyczki nastąpi jednorazowo w dniu 8.01.2013 roku natomiast pożyczka podporządkowana w kwocie 6 000 tys. zł. zostanie spłacona w dniu 14.07.2017 r. Otrzymane pożyczki nie są zabezpieczone, a ich oprocentowanie stanowi iloczyn wskaźnika 0,95 oraz stopy redyskonta weksli w NBP. Na dzień 31.12.2012 r. oprocentowanie pożyczek wynosiło 4,275%.

Fundusz z aktualizacji wyceny instrumentów kapitałowych wynikał z posiadanych certyfikatów inwestycyjnych, których wartość na dzień bilansowy wyniosła 209 tys. zł.

Na koniec 2012 roku 82,3% funduszy własnych stanowiły fundusze własne podstawowe. Oznacza to, że baza kapitałowa w dominującej części Banku składa się z funduszy o najwyższej jakości charakteryzujących się największym poziomem stabilności.

IV. PRZESTRZEGANIE WYMOGÓW KAPITAŁOWYCH

1. Ekspozycje ważone ryzykiem oraz kwoty minimalnych wymogów kapitałowych

Istotnym założeniem warunkującym kształtowanie się poziomu całkowitego wymogu kapitałowego, jest nieznacząca skala działalności handlowej.

W 2012 roku Bank w celu wyznaczenia całkowitego wymogu kapitałowego stosował metody wynikające z uchwały nr 76/2010 KNF, w tym w szczególności:

- a) Metodę standardową do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego zgodnie z załącznikiem 4 do w/w uchwały,
- b) Metodę podstawową do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka walutowego zgodnie z załącznikiem 6 do w/w uchwały,
- c) Dla wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań metodę zgodną z załącznikiem 9 do w/w uchwały,

- d) Dla wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej metodę zgodną z załącznikiem 13 do w/w uchwały
- e) Metodę wskaźnika podstawowego do obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego zgodnie z załącznikiem 14 do w/w uchwały,

Całkowity wymóg kapitałowy na ryzyko na dzień 31.12.2012 r. wyniósł 26 374 tys. zł. Wartość wymogów kapitałowych dla poszczególnych rodzajów ryzyka przedstawia poniższa tabela.

Lp.	Wyszczególnienie	Wymóg kapitałowy 2012
1.	łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego	23 614
2.	łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego	2 760
3.	łączny wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego	0
4.	Inne	0
	Całkowity wymóg kapitałowy	26 374

Na koniec 2012 roku wystąpił wymóg kapitałowy wyłącznie z tytułu ryzyka kredytowego i ryzyka operacyjnego. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego wyniósł 0 w związku z realizacją polityki domykania pozycji walutowych. Podobnie łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia limitu koncentracji zaangażowań i limitu dużych zaangażowań, łączny wymóg kapitałowy z tytułu przekroczenia progu koncentracji kapitałowej oraz wymóg kapitałowy z tytułu cen towarów przyjmowały wartość zerową.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego wynosił na 31.12.2012 roku 23 614 tys. zł. co stanowiło 56,8% funduszy własnych. Bank obliczał wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe metodą standardową przypisując stosowne wagi ryzyka poszczególnym kategoriom aktywów. W rachunku wymogów kapitałowych w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych Bank nie wykorzystywał ocen kredytowych nadanych przez zewnętrzne instytucje oceny wiarygodności kredytowej i agencje kredytów eksportowych. Wagi ryzyka przypisywane były ekspozycjom zgodnie z postanowieniami Załącznika nr 4 do Uchwały KNF nr 76/2010.

Kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z klas ekspozycji, o których mowa w załączniku nr 4 do Uchwały nr 76/2010 KNF wg stanu na dzień 31.12.2012 r., przedstawiono w tabeli.

Lp.	Klasa ekspozycji	8% kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem
1.	Rządy i banki centralne	0
2.	Samorządy terytorialne i władze lokalne	708
3.	Organu administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	75
4.	Instytucje – banki	2 461
5.	Przedsiębiorcy	1 470
6.	Detaliczne	822
7.	Zabezpieczone na nieruchomościach	15 605
8.	Przeterminowane	896
9.	Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	25
10.	Pozostałe	1 552
	Ekspozycje razem	23 614

Bank w niewielkim stopniu korzystał w rachunku adekwatności kapitałowej z technik redukcji ryzyka kredytowego. Wartość wymogu kapitałowego na ryzyko kredytowe po zastosowaniu technik redukcji ryzyka kredytowego wyniosła 23 614 tys. zł., a przed ich zastosowaniem kwota wymogu była o 163 tys. zł. wyższa i wynosiła 23 777 tys. zł. Kwota redukcji ryzyka kredytowego wynikała w całości z poręczenia gminy dla ekspozycji z klasy „przedsiębiorcy”.

Bank na 31.12.2012 roku stosował przy obliczaniu wymogu kapitałowego na pokrycie ryzyka operacyjnego metodę podstawowego wskaźnika, o której mowa w § 4 – 15 załącznika nr 14 do Uchwały nr 76/2010 KNF . Tak obliczony wymóg wg stanu na dzień 31.12.2012 rok wynosił 2 760 tys. zł.

Wymóg kapitałowy na ryzyko walutowe Bank obliczał metodą podstawową, określoną w Załączniku nr 6 do Uchwały nr 76/2010 KNF. Wg stanu na dzień 31.12.2012 r. Bank nie był zobowiązany do tworzenia wymogu na ryzyko walutowe.

2. Kapitał wewnętrzny

Bank wdrożył proces monitorowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – proces ICAAP (Proces Oceny Adekwatności Kapitału Wewnętrznego - ang. Internal Capital Adequacy Assessment Process), który został zatwierdzony regulacjami wewnętrznymi w tym zakresie. Celem procesu oceny adekwatności kapitału wewnętrznego jest zapewnienie utrzymywania kapitału w wysokości dostosowanej do profilu ryzyka Banku. Z założenia ICAAP jest procesem łączącym elementy zarządzania ryzykiem oraz zarządzania kapitałem.

W ramach procesu dokonywana jest ocena istotności występujących w działalności Banku rodzajów ryzyka oraz szacowany jest kapitał wewnętrzny na pokrycie ryzyka istotnego. Wyznaczając kapitał wewnętrzny Bank stosuje tzw. metodę „Filar I +” tzn. wielkością podstawową przy kalkulacji kapitału wewnętrznego jest wielkość kapitału regulacyjnego (Filar I), który jest powiększany dodatkowo o wielkość kapitału oszacowaną przez Bank na potrzeby ryzyka nie w pełni ujętego lub nie ujętego w Filarze I. Bank w ramach szacowania kapitału wewnętrznego nie stosuje obniżek wymogów na poszczególne rodzaje ryzyka w ramach wymogu regulacyjnego.

Wg stanu na 31.12.2012 r. Bank zidentyfikował jako istotne następujące rodzaje ryzyka

- a) Ryzyko kredytowe
- b) Ryzyko walutowe
- c) Ryzyko operacyjne
- d) Ryzyko koncentracji zaangażowań (z wyłączeniem ryzyka koncentracji geograficznej)
- e) Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej
- f) Ryzyko płynności
- g) Ryzyko zmian makroekonomicznych
- h) Ryzyko modeli

Jako ryzyka nie wpływające istotnie na działalność Banku wg stanu na 31.12.2012 r. Bank zidentyfikował następujące rodzaje ryzyka:

- a) Ryzyko koncentracji geograficznej
- b) Ryzyko braku zgodności
- c) Ryzyko wyniku finansowego
- d) Ryzyko transferowe
- e) Ryzyko rezydualne
- f) Ryzyko kapitałowe
- g) Ryzyko strategiczne
- h) Ryzyko utraty reputacji

Szacowanie kapitału wewnętrznego przebiega w trzech etapach:

- a) Etap I – za punkt wyjścia przyjmowany jest kapitał regulacyjny (wymóg kapitałowy na pokrycie ryzyk Filaru I NUK),

- b) Etap II – ocenia się, czy minimalny wymóg kapitałowy jest adekwatny do aktualnego narażenia Banku na ryzyko dla uznanych za istotne ryzyk Filaru I NUK,
- c) Etap III – szacuje się kapitał wewnętrzny na pokrycie istotnych ryzyk Filaru II NUK.

Kapitał wewnętrzny dla powyższych ryzyk wyliczany jest na podstawie wewnętrznych metod zaakceptowanych przez Zarząd uwzględniających skalę i specyfikę działania Banku w kontekście danego ryzyka (zasada proporcjonalności). Bank nie uwzględnia korelacji między poszczególnymi rodzajami ryzyka. Uznanie ryzyka za istotne nie rodzi w konsekwencji, co do zasady konieczności alokacji kapitału na ten rodzaj ryzyka istotnego.

Zgodnie z przyjętą metodologią szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP) ocena wewnętrzna potrzeb kapitału wewnętrznego wyniosła 28 824 tys. zł. Wartość ta jest o 9,3% wyższa od obliczonego kapitału regulacyjnego. W ramach II Filaru NUK Bank dokonywał w 2012 roku dodatkowej alokacji kapitału na:

- a) ryzyko stopy procentowej (821 tys. zł.),
- b) ryzyko zmian makroekonomicznych (472 tys. zł.),
- c) ryzyko modeli (416 tys. zł.),
- d) ryzyko kredytowe (741 tys. zł.).
- e)

Na 31.12.2012 r. wewnętrzna ocena nadwyżki kapitału wewnętrznego wyniosła 12.781 tys. zł.

	Treść	31.12.2012
A	Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych (filar I)	15 231
	Współczynnik wypłacalności (%)	12,62%
B	Nadwyżka (+) / niedobór (-) funduszy własnych uwzględniane w procesie badania i oceny nadzorczej	
	Współczynnik wypłacalności (%) z punktu widzenia procesu badania i oceny nadzorczej	
C	Wewnętrzna ocena nadwyżki (+) / niedoboru (-) kapitału wewnętrznego	12 781
	Wewnętrzna ocena kapitału	41 605
	Wewnętrzna ocena potrzeb kapitału wewnętrznego	28 824

Bank w przypadku obliczania kapitału wewnętrznego niezbędnego do pokrycia istotnych ryzyk występujących w działalności preferuje metody ilościowe określające poziom możliwej straty. W przypadku, jeżeli strata przekroczy określony próg, Bank tworzy wymóg kapitałowy na dane ryzyko. Metody ilościowe to np. VaR, poziom straty dla scenariusza warunków skrajnych oszacowany dla danego ryzyka.

W przypadku jeżeli zastosowanie metod ilościowych odnoszących się do potencjalnej straty z tytułu danego rodzaju ryzyka nie znajduje uzasadnienia z uwagi na skalę działania (zasada proporcjonalności), za równorzędną do szacowania potencjalnych strat, uznaje się metodę oszacowania kapitału wewnętrznego na podstawie limitów pozycyjnych. Po przekroczeniu tych limitów Bank uznaje, że ryzyko jest duże i zachodzi konieczność utworzenia wymogu na ryzyko w określonej przez Bank wysokości. Jest to metoda analogiczna do stosowanej w przypadku niektórych wymogów w ramach I Filaru NUK np. dla wymogów z tytułu przekroczenia wskaźników koncentracji wobec kontrahenta, wymogów z tytułu przekroczenia limitu „dużych” zaangażowań, wymogów z tytułu przekroczenia wskaźników koncentracji kapitałowej.

Przyjmuje się również dla niektórych rodzajów ryzyka, że Bank może oszacować wielkość kapitału wewnętrznego w oparciu o analizę porównawczą tj. przez odniesienie do wielkości kapitału określonej dla innego, najbardziej porównywalnego rodzaju ryzyka.

V. RYZYKO KREDYTOWE

1. Strategia i cele zarządzania ryzykiem kredytowym

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia straty finansowej spowodowanej brakiem zdolności klienta do obsługi długu albo odmową wypełnienia zobowiązań wynikających z umowy wobec Banku. Z uwagi na możliwość poniesienia przez Bank relatywnie dużych strat, ryzyko kredytowe istotnie wpływa na działalność Banku.

Bank określił kierunki rozwoju działalności kredytowej oraz zasady kredytowania biorąc pod uwagę przede wszystkim kryterium minimalizacji ryzyka kredytowego, przy uwzględnieniu: uwarunkowań działania, strategii, wielkości funduszy własnych, analizy mocnych i słabych stron działalności kredytowej oraz przewidywanych możliwości i zagrożeń jej dalszego rozwoju.

Zgodnie z przyjętą Strategią działania Bank swoją działalność kredytową koncentrował będzie głównie na:

- a) Kredytowaniu osób prywatnych w zakresie potrzeb konsumpcyjnych, oraz w zakresie potrzeb mieszkaniowych.
- b) Kredytowaniu sektora małych i średnich przedsiębiorstw: w zakresie potrzeb związanych z działalnością operacyjną, w zakresie potrzeb związanych z działalnością inwestycyjną (w tym finansowanie nieruchomości do działalności gospodarczej).
- c) Kredytowaniu jednostek samorządu terytorialnego.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym realizowane jest poprzez system pisemnych przepisów wewnętrznych obejmujących swoim zakresem proces kredytowy od momentu pozyskania klienta do całkowitego rozliczenia transakcji kredytowej.

Opierając się na powyższych segmentach rynku Bank, w obszarze działalności i ryzyka kredytowego, prowadzi działania zmierzające do:

- a) Doskonalenia procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w celu ograniczenia ryzyka do poziomu akceptowalnego przez Bank. Zarządzanie ryzykiem kredytowym odbywa się na poziomie pojedynczych transakcji i portfela kredytowego ogółem (dywersyfikacja, jakość portfela).
- b) Jednoczesnej kontynuacji zrównoważonego wzrostu wartości portfela kredytowego, dostosowanego do poziomu i rozwoju źródeł finansowania, zgodnie z przyjętymi planami i prognozami rozwoju działalności kredytowej.

W celu utrzymania wysokiej jakości aktywów i zapewnienia odpowiedniego do profilu ryzyka systemu zarządzania ryzykiem kredytowym Bank zarządza m.in.:

- a) Ryzykiem kredytowym związanym z daną transakcją kredytową.
- b) Ryzykiem koncentracji zaangażowań w portfelu kredytowym.
- c) Ryzykiem kredytowym ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie i na finansowanie nieruchomości.
- d) Ryzykiem kredytowym ekspozycji detalicznych.
- e) Ryzykiem kredytowym na rynku hurtowym (zaangażowania kapitałowe, lokowanie nadwyżek środków).

2. Identyfikacja ryzyka kredytowego

Bank rozpatruje ponoszone ryzyko kredytowe jako wynik ryzyka pojedynczego kredytu (ryzyko indywidualnej transakcji kredytowej) oraz ryzyka koncentracji portfela kredytowego.

Ryzyko indywidualnej transakcji kredytowej zależy od możliwej straty (wysokość zaangażowania) i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Bank zarządza ryzykiem indywidualnej transakcji kredytowej przez:

- a) Stosowanie metodyki oceny zdolności kredytowej, dostosowanej do profilu ryzyka kredytobiorcy (os. fizyczne, rolnicy, podmioty gospodarcze).
- b) Ocenę wiarygodności kredytowej.
- c) Stosowanie zabezpieczeń udzielonych kredytów.
- d) Monitoring kredytowy ekspozycji wg przyjętych zasad i terminów.
- e) Przegląd ekspozycji kredytowych i tworzenie rezerw celowych.
- f) Windykacje i nadzór nad kredytami zagrożonymi.
- g) Kontrolę procesu kredytowego w odniesieniu do transakcji zawartych z danym kredytobiorcą.

Przy ocenie wiarygodności kredytowej Bank korzysta z wewnętrznych źródeł danych, które służą ocenie dotychczasowej współpracy z klientem oraz poręczycielami. Bank korzysta również z dostępu do zewnętrznych baz danych o wiarygodności kredytowej klientów (Biuro Informacji Kredytowej, Bankowy Rejestr).

Ocena ryzyka kredytowego klientów detalicznych polega w Banku na wyliczeniu zdolności kredytowej, weryfikacji wiarygodności wnioskodawcy oraz ustaleniu wartości rynkowej nieruchomości w odniesieniu do pożyczek i kredytów zabezpieczonych hipotecznie.

Wyliczenie zdolności kredytowej dokonywane jest w oparciu o przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty o osiągniętych dochodach, informacje o ponoszonych kosztach i posiadanych zobowiązaniach oraz ocenę możliwości spłaty wnioskowanej transakcji kredytowej w określonych terminach i kwotach, przy ustalonym przez Bank oprocentowaniu.

Podejmowanie decyzji kredytowych w Banku odbywa się zgodnie z trybem i kompetencjami określonymi w przepisach wewnętrznych dotyczących oceny ryzyka kredytowego i podejmowania decyzji kredytowych;

Dla uniknięcia ryzyka nadmiernych koncentracji, działalność kredytowa limitowana jest w oparciu o ograniczenia wynikające z przepisów Ustawy Prawo bankowe, Uchwał KNF oraz wewnętrznych limitów zaangażowania. Zarządzanie ryzykiem koncentracji dotyczy w szczególności:

- a) Ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec pojedynczych podmiotów lub podmiotów powiązanych kapitałowo lub organizacyjnie.
- b) Ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów z tej samej branży, sektora gospodarczego.
- c) Ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec osób wewnętrznych (art. 79 ustawy – Prawo bankowe).
- d) Ryzyka wynikającego z zaangażowań o tym samym rodzaju zabezpieczenia.
- e) Ryzyka wynikającego z zaangażowań o tym samym celu kredytowania (np. kredyty samochodowe, mieszkaniowe).
- f) Ryzyka wynikającego z długości okresu zaangażowanych środków (zaangażowania długoterminowe).

3. Zabezpieczenia jako narzędzie redukcji poziomu ryzyka kredytowego

Podejmując decyzje o zaangażowaniu kredytowym, Bank dąży do uzyskania pełnego zabezpieczenia, o jak najwyższej jakości przez cały okres kredytowania. Jakość zabezpieczenia oceniana jest według jego płynności, aktualnej wartości rynkowej, wpływu na poziom tworzonych rezerw. Prowadzona przez Bank polityka zabezpieczeń ma na celu należyte zabezpieczenie interesu Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń umożliwiających wysoki poziom odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych. Podczas ustanawiania zabezpieczeń dopuszczalne było stosowanie jednocześnie kilku form zabezpieczania wierzytelności.

W Banku stosowane formy zabezpieczenia transakcji kredytowych uzależnione są od poziomu ryzyka, wielkości i rodzaju zaangażowania, przyjętych innych form minimalizacji ryzyka lub jego skutków. Stosowane najczęściej w praktyce główne rodzaje przyjmowanych przez Bank prawnych zabezpieczeń dla poniżej wymienionych kategorii ekspozycji kredytowych to:

- a) Ekspozycje wobec klientów detalicznych – nieruchomości mieszkalne, poręczenia osób fizycznych, ubezpieczenia.
- b) Ekspozycje wobec klientów instytucjonalnych – nieruchomości komercyjne, mieszkaniowe, przewłaszczenia i zastaw na maszynach i urządzeniach.

Ponadto Klient Banku może korzystać ze wszelkich prawnych form zabezpieczenia transakcji kredytowych przyjętych w Polsce, przewidzianych prawem cywilnym i prawem wekslowym. Zgodnie z Instrukcją prawnych form zabezpieczeń w Banku przyjmuje się głównie następujące prawne zabezpieczenia kredytów:

- a) Weksel własny in blanco,
- b) Poręczenie wekslowe (awal),
- c) Poręczenie cywilne,
- d) Gwarancję bankową,
- e) Cesję wierzytelności,
- f) Cesję praw z polisy ubezpieczeniowej,
- g) Przewłaszczenie na zabezpieczenie,
- h) Zastaw rejestrowy,
- i) Kaucję,
- j) Blokadę środków na rachunkach bankowych,
- k) Hipotekę,
- l) Ubezpieczenie na życie, okresowej spłaty kredytu.

Ustalając liczbę poręczycieli transakcji kredytowej bierze się pod uwagę zdolność kredytową, zarówno kredytobiorcy, jak poręczycieli. Bank stosuje zasadę, iż uruchomienie kredytu następuje po ustanowieniu zabezpieczeń przewidzianych w umowie kredytowej. Jedynie w przypadku hipotek i zastawów rejestrowych Bank dopuszcza uruchomienie kredytu po przedłożeniu przez kredytobiorcę potwierdzenia złożenia i opłacenia wniosku o ustanowienie hipoteki lub zastawu rejestrowego.

W przypadku zabezpieczeń hipotecznych dla zaangażowań przekraczających określony poziom, co do zasady, Bank wymaga wyceny nieruchomości przez rzeczoznawcę. Bank posiada określony w regulacjach wymagany poziom LtV na moment udzielenia kredytu przy finansowaniu danej inwestycji oraz wymagany udział własny klienta. Maksymalny okres kredytowania ustalono na 25 lat. Bank dopuszcza w uzasadnionych indywidualnych przypadkach stosowanie odstępstw w działalności kredytowej.

4. Monitorowanie i pomiar ryzyka kredytowego

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Bank monitoruje poziom ryzyka kredytowego. Monitoring ma za zadanie:

- a) Zidentyfikowanie ekspozycji kredytowych zagrożonych,
- b) Zaklasyfikowanie ekspozycji kredytowych do odpowiedniej grupy ryzyka,
- c) Utworzenie odpowiedniego poziomu rezerw,
- d) Podjęcie działań zapobiegawczych w celu wyeliminowania następstw ryzyka kredytowego.

Szczegółowe zasady monitorowania portfela należności, określają odpowiednie procedury wewnętrzne przyjęte przez Zarząd. Na poziomie indywidualnej transakcji monitorowanie obejmuje poszczególnych kredytobiorców, w tym:

- a) Sytuację ekonomiczno-finansową kredytobiorcy z uwzględnieniem mierników ilościowych i jakościowych.
- b) Ocenę skuteczności, adekwatności przyjętych zabezpieczeń - analizę i stan prawny zabezpieczeń.
- c) Terminowość obsługi transakcji.

- d) Realizację warunków decyzji kredytowej.
- e) Okresowe wizyty u klienta.
- f) Obserwację wysokości obrotów i sald na rachunku bieżącym i kredytowym.
- g) Terminowość wywiązywania się ze zobowiązań dotyczących przekazywania do Banku informacji i dokumentów, zgodnie z umową z Bankiem.
- h) Strukturę własnościową, organizacyjną, formę prawną prowadzonej działalności.
- i) Obserwację zmian uwarunkowań zewnętrznych, która może wywierać niekorzystny wpływ na sytuację ekonomiczno-finansową kredytobiorcy.

Pomiar ryzyka kredytowego jest częścią procesu zarządzania ryzykiem, w którym analizuje się zarówno ryzyko kredytowe pojedynczej ekspozycji kredytowej (monitoring), portfela kredytowego, jak również wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka kredytowego.

Bank stosuje system pomiaru i limitowania działalności kredytowej, w szczególności w zakresie koncentracji dużych zaangażowań, koncentracji branżowej i innych rodzajów koncentracji. Poziom ryzyka kredytowego analizowany jest pod kątem szkodowości portfela ogółem i poszczególnych portfeli kredytowych (klientów, produktów), stopnia wykorzystania limitów zaangażowań, aktualnej struktury portfela kredytowego.

Z uwagi na istotne zaangażowanie Banku w ekspozycje zabezpieczone hipotecznie i na nieruchomości Bank dokonuje poszerzonej analizy oraz pomiaru i oceny ryzyka wynikającego z tego zaangażowania. Bank m.in. dokonuje badania poziomu zaangażowania Banku w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie, jakości portfela kredytowego w grupie tych ekspozycji, wartości ww. ekspozycji w sytuacji zagrożonej, wartości i jakości indywidualnie istotnych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie, poziomu wskaźnika LtV. Bank przeprowadza również w ramach testu warunków skrajnych ocenę wpływu spadku wartości rynkowej zabezpieczeń na zabezpieczenie portfela kredytowego.

5. Raportowanie ryzyka kredytowego

Ryzyko kredytowe raportowane jest w ramach systemu informacji zarządczej. Raportowaniu w ramach ryzyka kredytowego podlegają takie elementy jak:

- a) Konieczność tworzenia rezerw celowych na kredyty (zgodnie z regulacjami wewnętrznymi z częstotliwością uzależnioną od wartości zaangażowania).
- b) Informacje o jakości portfela kredytowego w podziale na poszczególne segmenty klientów, oddziały (klasy ryzyka, okresy przeterminowania).
- c) Monitoring portfela kredytowego pod kątem koncentracji.
- d) Monitoring portfela ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie i na finansowanie nieruchomości.
- e) Monitoring portfela ekspozycji detalicznych.

Zarząd Banku, o podstawowych parametrach dotyczących poziomu ryzyka kredytowego, informuje Radę Nadzorczą każdorazowo na posiedzeniach Rady. Rozszerzona informacja o poziomie ryzyka kredytowego przekazywana jest w okresach kwartalnych.

6. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem kredytowym

W procesie zarządzania ryzykiem kredytowym Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wielkością podejmowanego przez Bank ryzyka kredytowego. W szczególności do zadań Rady Nadzorczej należy zatwierdzanie generalnych zasad polityki finansowej Banku w zakresie wielkości ryzyka kredytowego, możliwego do zaakceptowania ze względu na bezpieczeństwo funkcjonowania oraz sprawowanie nadzoru nad realizacją przyjętych przez Bank założeń w zakresie ryzyka kredytowego.

Zarząd Banku odpowiada za zorganizowanie właściwego i skutecznego procesu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz nadzór nad tym procesem. Zarząd odpowiada za realizację celów w zarządzaniu ryzykiem

kredytowym, za prowadzenie działalności Banku zgodnie z zasadami określonymi w Polityce kredytowej. Do zadań Zarządu Banku należy w szczególności zatwierdzenie limitów określających górną granicę akceptowalnego poziomu ryzyka kredytowego, ocena raportów z analizy ryzyka kredytowego i podejmowanie na jej podstawie decyzji operacyjnych, doskonalenie procesu zarządzania ryzykiem kredytowym w celu dostosowania do rozmiarów i rodzaju prowadzonej działalności. Zarząd Banku podejmuje również decyzje kredytowe zastrzeżone dla jego kompetencji.

Za zarządzanie ryzykiem kredytowym związanym z udzielaniem kredytów oraz gwarancji odpowiada Prezes Zarządu, któremu podlega m.in. Wydział Analiz kredytowych, Monitoringu i Windykacji. Ryzyko związane z koncentracją portfela kredytowego oraz ryzyko kredytowe na rynku hurtowym (lokowanie nadwyżek środków) podlega bezpośrednio Wiceprezesowi Zarządu odpowiadającemu za Pion Ryzyka w Banku. Wiceprezes ds. handlowych odpowiada m.in. za realizację polityki kredytowej, nadzorowanie pracy podległych komórek organizacyjnych.

Oprócz Rady Nadzorczej i Zarządu Banku w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym uczestniczą w szczególności:

- a) Stanowisko Analiz Kredytowych, które dokonuje przed podjęciem decyzji kredytowej przez Zarząd weryfikacji dokumentacji kredytowej pod kątem kompletności, poprawności i wiarygodności, weryfikacji oceny zdolności kredytowej, oceny adekwatności proponowanych zabezpieczeń oraz oceny poprawności propozycji decyzji kredytowych.
- b) Stanowisko Monitoringu, do zadań którego w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym należy m.in. prowadzenie monitoringu ekspozycji kredytowych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami oraz przepisami prawa a także podejmowanie decyzji w zakresie klasyfikacji ekspozycji kredytowych klientów instytucjonalnych w zakresie objętym monitoringiem.
- c) Stanowisko Windykacji, do zadań którego w procesie zarządzania ryzykiem kredytowym należy m.in. podejmowanie czynności przymusowej windykacji oraz współdziałanie z organami egzekucyjnymi na rzecz odzyskania należności.
- d) Dyrektor ds. Finansowych - Główny Księgowy, do zadań którego w ramach zarządzania ryzykiem kredytowym należy lokowanie nadwyżki środków niezaangażowanych w działalność kredytową zgodnie z przyjętymi limitami przez Zarząd oraz polityką Banku. Odpowiada za przestrzeganie limitów w zakresie lokowania nadwyżek środków niezaangażowanych w działalność kredytową.
- e) Wydział Ryzyka i Analiz, który zajmuje się pomiarem i monitorowaniem poziomu ryzyka koncentracji zaangażowań w Banku. Przeprowadza okresowe analizy ryzyka portfela kredytowego oraz koncentracji zaangażowań.
- f) Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne uczestniczące w zarządzaniu ryzykiem kredytowym przestrzegają postanowień regulacji w zakresie działalności kredytowej, przekazują informacje niezbędne do zarządzania ryzykiem kredytowym w trybie wskazanym w regulacjach wewnętrznych.

Proces zarządzania ryzykiem kredytowym podlega kontroli wewnętrznej funkcjonalnej oraz kontroli Wydziału Audytu Wewnętrznego. Wydział Audytu Wewnętrznego w ramach czynności audytowych dokonuje w szczególności:

- a) Badania zgodności działalności kredytowej Banku z przepisami prawa, regulacjami nadzorczymi i wewnętrznymi.
- b) Badania kompletności i aktualności dokumentacji kredytowej, sprawdzenia zgodności sposobu uruchamiania środków kredytu z obowiązującymi procedurami i umową kredytową.
- c) Weryfikacji zgodności wykorzystania środków z ich przeznaczeniem zadeklarowanym przez kredytobiorcę.
- d) Badania obszaru ryzyka koncentracji.
- e) Weryfikacji ewidencji księgowej.

7. Dane finansowe dotyczące ekspozycji na ryzyko kredytowe

Należność z rozpoznaną utratą wartości to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy zagrożonych. Bank kwalifikuje należności do kategorii zagrożone zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Ekspozycjami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu. Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka, stosując dwa kryteria:

- a) kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- b) kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika.

Należność bez rozpoznanej utraty wartości to ekspozycja kredytowa zakwalifikowana do grupy normalne lub pod obserwacją.

Rezerwy na należności zagrożone o różnej klasie ryzyka oraz kredyty detaliczne i kredyty pod obserwacją tworzone są w Banku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków. Rezerwa na kredyty detaliczne pomniejszana jest o 25% rezerwy na ryzyko ogólne. Rezerwa na ryzyko ogólne tworzona jest zgodnie z art. 130 ustawy Prawo bankowe (Dz.U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665 z póź. zm.)

Należność przeterminowana to należność z niespłaconą w określonych w umowie terminach kwotą odsetek lub rat kapitałowych. Przez ekspozycje przeterminowaną rozumie się całą ekspozycję a nie tylko część zapadłą.

Średnia wartość ekspozycji bez uwzględniania technik ograniczenia ryzyka bez podziału na wagi ryzyka kontrahenta, wyniosła w 2012 roku 530 457 tys. zł. Poniżej przedstawiono kwoty ekspozycji w podziale na klasy bez uwzględnienia technik ograniczenia ryzyka.

Lp.	Wyszczególnienie	Średnia wartość w 2012 r.*	Stan na 31.12.2012r.
1.	Rządy i banki centralne	79 542	84 246
2.	Samorządy terytorialne i władze lokalne	47 543	44 266
3.	Organu administracji i podmioty nieprowadzące działalności gospodarczej	1 011	932
4.	Instytucje – banki	124 059	126 614
5.	Przedsiębiorcy	23 179	18 374
6.	Detaliczne	13 874	13 700
7.	Zabezpieczone na nieruchomościach	206 916	211 491
8.	Przeterminowane	9 335	8 070
9.	Z tytułu uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	202	209
10.	Pozostałe	24 796	27 429
	Ekspozycje razem	530 457	535 331

* średnia wartość liczona ze stanu z 31.12.2011 r. oraz stanów liczonych na koniec poszczególnych kwartałów 2012 r.

Zgodnie ze Statutem Bank prowadzi działalność kredytową na obszarze województwa małopolskiego. Działalność kredytowa Banku skoncentrowana jest głównie na obszarze powiatu wielickiego, myślenickiego, krakowskiego, Miasta Krakowa i okolic. W tym obszarze skoncentrowane są również podmioty kredytowane przez Bank. Z tego obszaru geograficznego pochodzi większość ekspozycji kredytowych. Wskazać należy, że jest to obszar o korzystnym na tle całego kraju statusie ekonomicznym ludności, niskim poziomie bezrobocia, cechujący się dużą liczbą podmiotów gospodarczych i rosnącą liczbą ludności. Zatem koncentracja geograficzna nie wpływa w sposób negatywny na ryzyko w portfelu kredytowym. Biorąc zatem pod uwagę położenie geograficzne placówek, żadne znaczące różnice w ryzyku nie zostały zidentyfikowane. Z tego powodu bardziej szczegółowe informacje o ryzyku koncentracji geograficznej uznać należy za nieistotne z punktu widzenia ryzyka i adekwatności kapitałowej.

W przypadku koncentracji branżowej Bank realizuje politykę dywersyfikacji branżowej portfela kredytowego. Poza sektorem instytucji samorządowych (samorządy lokalne) największy udział w portfelu kredytowym mają kredyty udzielone w branży „Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw”. Ekspozycje w tej kategorii stanowią 5,1% ekspozycji bilansowych brutto i zobowiązań pozabilansowych ogółem. W 17 branżach zaangażowanie przekraczało 10% funduszy własnych. W pozostałych ogólne zaangażowanie nie przekracza tej wielkości.. Wskazać należy, iż z uwagi na skalę i zakres działania brak jest grup jednorodnych, co powoduje, iż wyższy wskaźnik kredytów w danej branży może być istotnie zdeterminowany przez sytuację 1 dużego podmiotu.

	Treść	Zaangażowanie pozabilansowe (wart. nominalna)	Zaangażowanie bilansowe (brutto)	Zaangażowanie bilansowe i pozabilansowe łącznie	Rezerwy na należności bilansowe	Należności przeterminowane (brutto)	Należności przeterminowane pow. 1 miesiąca (brutto)	Wskaźnik przeterminowania pow. 1 miesiąca	Udział branży w zaangażowaniu ogółem
A.	Branże pow. 10% fund. wł.	19 161	141 584	160 746	3 694	28 602	13 167	9,30%	49,69%
1	Kierowanie podstawowymi rodzajami działalności publicznej	4 582	40 628	45 210	0	0	0	0,00%	13,98%
2	Sprzedaż hurtowa owoców i warzyw	4 341	12 219	16 560	348	2 500	0	0,00%	5,12%
3	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	2 615	11 622	14 237	650	1 600	1 600	13,77%	4,40%
4	Restauracje i pozostałe placówki gastronomiczne	23	9 587	9 610	1 566	5 685	12	0,13%	2,97%
5	Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	24	8 606	8 630	50	3 350	2 909	33,80%	2,67%
6	Wynajem i zarządzanie nieruchomościami własnymi lub dzierżawionymi	0	6 743	6 743	68	4 544	4 544	67,39%	2,08%
7	Przetwarzanie i konserwowanie mięsa, z wyłączeniem mięsa z drobiu	821	5 737	6 557	865	873	873	15,22%	2,03%
8	Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	2 845	3 495	6 340	0	0	0	0,00%	1,96%
9	Sprzedaż detaliczna paliw do pojazdów silnikowych na stacjach paliw	480	5 638	6 118	38	0	0	0,00%	1,89%
10	Produkcja makaronów, kłusek, kuskusu i podobnych wyrobów mącznych	0	5 987	5 987	0	4 000	0	0,00%	1,85%
11	Produkcja konstrukcji metalowych i ich części	800	4 499	5 299	0	0	0	0,00%	1,64%
12	Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej	0	5 298	5 298	0	0	0	0,00%	1,64%
13	Sprzedaż detal. prowadzona w niewyspecjal. sklepach z przewagą żywności, napojów i wyrobów tytoniowych	44	5 036	5 080	35	1 567	28	0,55%	1,57%
14	Produkcja pozostałych gotowych wyrobów metalowych, gdzie indziej niesklasyfik.	265	4 767	5 033	67	4 479	3 197	67,07%	1,56%
15	Produkcja pozostałych artykułów spożywczych, gdzie indziej niesklasyfik.	2 170	2 683	4 853	0	0	0	0,00%	1,50%
16	rolnicy	152	4 484	4 636	5	4	4	0,08%	1,43%
17	Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	0	4 556	4 556	0	0	0	0,00%	1,41%
B.	Branże pozostałe (poniżej 10% fund. własnych)	8 676	92 178	100 854	2 668	15 420	11 777	12,78%	31,18%

C	Pozostałe podmioty bez numerów PKD (osoby prywatne)	3 925	57 962	61 888	1 812	9 160	2 061	3,56%	19,13%
D	OGÓŁEM	31 763	291 724	323 488	8 174	53 183	27 006	9,26%	100,0%

Należności bilansowe o terminach zapadalności powyżej 5 lat stanowią głównie zaangażowania z tytułu udzielonych kredytów oraz długoterminowe obligacje Skarbu Państwa. Należności kredytowe o zapadalności (wg rat kredytów) powyżej 5 lat stanowią 19% sumy bilansowej, o zapadalności powyżej 10 lat stanowią 7% tej sumy. Zaangażowania o terminach zapadalności przekraczających 20 lat mają marginalny udział w sumie bilansowej (0,4%). Maksymalny okres zapadalności dla udzielonych kredytów nie przekraczał, co do zasady, okresu 25 lat.

Treść*	Bez określonego terminu	do 1 tygodnia	do 1 miesiąca	1-3 miesięcy	3-6 miesięcy	6-12 miesięcy	1 rok do 2 lat	2 lata do 5 lat	5 lat do 10 lat	10 lat do 20 lat	powyżej 20 lat
AKTYWA	38 770	15 784	55 387	55 707	24 879	32 222	38 934	114 523	96 100	32 114	2 252
Banki centralne (kasa)	7 699										
Banki i oddziały instytucji kredytowych	22 449	14 790	47 792	40 226							
Sektor niefinansowy	8 622	984	6 277	10 169	21 366	28 243	34 269	50 913	55 735	31 695	2 252
Sektor instytucji rządowych i samorządowych		10	1 318	5 312	2 613	3 329	4 323	13 510	10 365	419	
Papiery wartościowe					900	650	342	50 100	30 000		
PASYWA	202 287	20 888	48 967	111 002	64 842	12 785	93	68			
Banki i oddziały instytucji kredytowych											
Pozostałe instytucje sektora finansowego	174			400							
Sektor niefinansowy	162 924	20 888	48 785	110 602	63 942	12 729	93	68			
Sektor instytucji rządowych i samorządowych	39 189		182		900	56					
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE UDZIELONE		7 417	1 898	2 853	9 263	6 697	3 396	241			
Sektor niefinansowy – linie kredytowe		2 822	898	2 853	7 390	6 636	1 514	91			
Sektor niefinansowy –		13	1 000	0	1 873	61	1 882	150			

gwarancje											
Sektor instytucji rządowych i samorządowych		4 582									
ZOBOWIĄZANIA POZABILANSOWE OTRZYMANE					1 802	80					
Sektor finansowy					1 802	80					
Sektor niefinansowy											

W kolumnie bez określonego terminu ujęto po stronie aktywów: raty zapadłe kredytów, pozostałe należności ewidenc. na koncie 290, kredyty w rachunku; po stronie pasywów: depozyty bieżące, zablokowane, pozostałe zobow. ewidenc. na koncie 291*.

Linie kredytowe ujęto wg rat wynikających z harmonogramu spłat kredytów. Gwarancje ujęto wg daty ich ważności. Wartości zaprezentowano bez odsetek, dyskonta, prowizji rozliczanych wg efektywnej stopy procentowej oraz odpisów aktualizacyjnych.

Bank na dzień 31.12.2012 r. zaangażował środki w 26,1% w sektorze finansowym, w 16,0% w papierach wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa. W 49,3% środki zaangażowane były w działalność kredytową dla podmiotów niefinansowych, a w 8,1% w kredyty dla jednostek samorządu terytorialnego. Dłużne papiery emitentów niepaństwowych (banki oraz spółki prywatne) stanowiły 0,4% ogólnej wartości środków. Znikomy był również udział certyfikatów depozytowych w ogólnej wartości środków. Pozycje przeterminowane wystąpiły wyłącznie w sektorze niefinansowym i wyniosły 22,0% wartości brutto ekspozycji bilansowych od sektora niefinansowego.

Pozycje przeterminowane do 30 dni stanowiły 9% wartości bilansowej brutto sektora niefinansowego a powyżej 180 dni 4,5%. Należności z rozpoznaną utratą wartości (zagrożone) dotyczyły wyłącznie sektora niefinansowego i wyniosły wg wartości brutto 36 613 tys. zł, co stanowi 14,57% bilansowych ekspozycji brutto tego sektora. Udział ekspozycji przeterminowanych pow. 180 dni w ogólnej kwocie ekspozycji zagrożonych w sektorze niefinansowym stanowił 31,2%. Strukturę ekspozycji oraz wartość należności przeterminowanych w danej grupie kontrahentów przedstawiono w tabeli.

	Treść	Zaangażowanie bilansowe brutto	Ekspozycje zagrożone brutto	Przeterminowane ogółem			
				do 30 dni	30-90 dni	90-180 dni	powyżej 180 dni
A.	Sektor finansowy (kasa i środki w Banku Zrzeszającym)	133 343	0	0	0	0	0
B.	Sektor niefinansowy	251 329	36 613	22 520	15 755	5 697	11 418
1	Osoby prywatne	58 080	3 541	5 496	2 492	404	1 246
2	Podmioty gospodarcze, rolnicy	191 011	33 072	17 024	13 263	5 293	10 172
3	Pozostałe podmioty niefinansowe	2 238	0	0	0	0	0
C.	Jednostki samorządowe	41 342	0	0	0	0	0
D.	Papiery dłużne emitowane przez Skarb Państwa	81 697	0	0	0	0	0
E.	Papiery dłużne emitentów niepaństwowych	2 010	0	0	0	0	0
F.	Certyfikaty inwestycyjne	209	0	0	0	0	0

Wg stanu na 31.12.2012r. zobowiązania pozabilansowe udzielone wyniosły 31 763 tys. zł. W pozycji tej 73,2% stanowiły zobowiązania udzielone podmiotom gospodarczym oraz rolnikom, 12,4% osobom prywatnym. Pozostała część to zobowiązania udzielone jednostkom samorządowym. W kwocie ogólnej zobowiązań pozabilansowych udzielonych 0,16% stanowią należności zakwalifikowane do grupy zagrożone. Pozycje zakwalifikowane jako zagrożone w całości dotyczą grupy podmiotów gospodarczych oraz rolników.

Zobowiązania pozabilansowe otrzymane ukształtowały się na poziomie 1 882 tys. zł. dotyczyły sektora finansowego.

Lp.	Treść	Ekspozycje ogółem	Zagrożone
A.	Pozycje pozabilansowe udzielone	31 712	51
1.	Sektor finansowy	0	0
2.	Osoby prywatne	3 925	0
3.	Podmioty gospodarcze, rolnicy	17 968	51
4.	Pozostałe podmioty niefinansowe	258	0
5.	Jednostki samorządowe	4 582	0
B.	Pozycje pozabilansowe otrzymane	1 882	0
1.	Sektor finansowy	1 882	0

Wartość ekspozycji, w której odnotowano jakiegokolwiek opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek w stosunku do warunków określonych w umowie dotyczyła w całości ekspozycji wobec sektora niefinansowego i wyniosła 55 390 tys. zł. Z powyższej kwoty 32 870 tys. zł. dotyczy ekspozycji, w których opóźnienie w spłacie przekracza 30 dni (13,08% bilansowych ekspozycji brutto od sektora niefinansowego).

	Treść	Ekspozycje bilansowe przeterminowane (wg wartości brutto)			
		do 30 dni	30-90 dni	90-180 dni	pow.180 dni
A.	Sektor niefinansowy	22 520	15 755	5 697	11 418
1.	Kredyty operacyjne	11 328	60	495	1 925
2.	kredyty na cele konsumpcyjne	1 296	140	18	557
3.	kredyty inwestycyjne	0	2 363	2 066	4 880
4.	kredyty na nieruchomości mieszkaniowe	3 740	2 193	250	544
5.	kredyty na nieruchomości pozostałe	5 696	10 795	2 529	1 966
6.	kredyt w rachunku karty kredytowej	0	0	0	7
7.	kredyty pozostałe	460	204	339	1 539

Bank na koniec roku obrachunkowego 2012 utworzył na należności bilansowe rezerwy w kwocie 8 174 tys. zł, było to o 1 358 tys. zł. więcej niż wynosił stan na początek roku. Na należności zagrożone utworzono rezerwy w wysokości 7 895 tys. zł. Stan należności zagrożonych na koniec 2012 r. wyniósł wg wartości brutto 36 613 tys. zł. Uległ on na przestrzeni roku zwiększeniu o 11 523 tys. zł. Wzrost wynikał głównie ze wzrostu należności wątpliwych (wzrost o 8 177 tys. zł.) oraz należności straconych (wzrost o 3 246 tys. zł.). Należności w kategorii poniżej standardu uległy zwiększeniu o 100 tys. zł. Poziom rezerw na należności zagrożone zwiększył się na przestrzeni 2012 roku o 1 345 tys. zł. Wskaźnik pokrycia należności zagrożonych rezerwami wyniósł na 31.12.2012 r. 22,3%, w tym należności poniżej standardu 9,3%, należności wątpliwe 17,4% a należności stracone 48,7%.

Lp.	Treść	01.01.2012		31.12.2012	
		Kwota Ekspozycji brutto	Poziom rezerw	Kwota Ekspozycji brutto	Poziom rezerw
A.	Pozycje bilansowe	298 103	6 816	292 671	8 174
1.	Osoby prywatne	58 977	2 163	58 080	1 812
	Normalne	51 130	0	51 015	0
	Pod obserwacją	3 838	58	3 524	53
	Poniżej standardu	873	174	955	189
	Wątpliwe	798	390	971	481
	Stracone	2 338	1541	1 615	1 089
2.	Podmioty gospodarcze, rolnicy	189 707	4 653	191 011	6 360
	Normalne	153 013	0	142 991	0
	Pod obserwacją	15 613	208	14 948	224
	Poniżej standardu	8 460	992	8 478	686
	Wątpliwe	7 662	1 480	15 666	2 414
	Stracone	4 959	1 973	8 928	3 036
3.	Pozostałe podmioty niefinansowe	2 650	0	2 238	2
	Normalne	2 650	0	2 084	0
	Pod obserwacją			154	2
	Poniżej standardu				
	Wątpliwe				
	Stracone				
4.	Sektor budżetowy	46 769	0	41 342	0

* Rezerwy zaprezentowano po pomniejszeniu o rezerwę na ryzyko ogólne

W 2012 roku zwiększenia z tytułu dotworzenia rezerw wyniosły 5 178 tys. zł., przy jednoczesnym zmniejszeniu rezerw o 2 337 tys. zł. (w tym 1 483 tys. zł. z tytułu zdjęcia należności z ewidencji).

Lp.	Treść	Kwota
1.	Stan rezerw celowych na 01.01.2012	6 816
2.	Zwiększenia w okresie 01.01.2012-31.12.2012 na należności:	5 178
	- normalne	
	- pod obserwacją	341
	- poniżej standardu	1 133
	- wątpliwe	1 972
	- stracone	1 732
3.	Zmniejszenia w okresie 01.01.2012-31.12.2012 na należności:	3 820
	- normalne	
	- pod obserwacją	166
	- poniżej standardu	693
	- wątpliwe	704
	- stracone	774
	- zdjęte z ewidencji (wykorzystane)	1 483
4.	Stan rezerw celowych na 31.12.2012	8 174

Wynik z tytułu tworzenia rezerw na należności bilansowe wg typów kontrahentów przedstawia się następująco:

Lp.	Treść	Wynik z rezerw
A.	Rezerwy celowe (wynik w 2012)	-2 841
1.	Spółki państwowe i prywatne	-1 613
2.	Przedsiębiorcy indywidualni	-703
3.	Osoby prywatne	-257
4.	Rolnicy	-266
5.	Inne podmioty niefinansowe	-2
B.	Rezerwa na ryzyko ogólne (wynik w 2012)	-200

Utworzone rezerwy na zobowiązania pozabilansowe wg stanu na 31.12.2012 r. wyniosły 25 tys. zł. Wartość ekspozycji oraz poziom rezerw na zobowiązania pozabilansowe przedstawia poniższa tabela:

Lp.	Treść	31.12.2011		31.12.2012	
		Kwota ekspozycji	Poziom rezerw	Kwota Ekspozycji	Poziom rezerw
A.	Pozycje pozabilansowe	30 820	12	31 763	25
1.	Sektor niefinansowy	22 528	12	27 181	25
	<i>Normalne</i>	21 903		27 130	
	<i>Pod obserwacją</i>	307	4		
	<i>Poniżej standardu</i>			1	
	<i>Wątpliwe</i>	318	8	50	25
	<i>Stracone</i>				
2.	Sektor budżetowy	8 292	0	4 582	0

Stan początkowy rezerw na zobowiązania pozabilansowe wynosił 12 tys. zł. W minionym roku obrachunkowym utworzono w ciężar kosztów rezerwy na te zobowiązania w kwocie 364 tys. zł. oraz rozwiązano rezerwy na kwotę 351 tys. zł. Stan końcowy rezerw na zobowiązania pozabilansowe wyniósł 25 tys. zł.

Lp.	Treść	Kwota
1.	Stan rezerw celowych na należności pozabilansowe 01.01.2012	12
2.	Zwiększenia w okresie 01.01.2012-31.12.2012 na należności:	364
3.	Zmniejszenia w okresie 01.01.2012-31.12.2012 na należności:	351
4.	Stan rezerw celowych na należności pozabilansowe na 31.12.2012	25

8. Ryzyko kredytowe na rynku hurtowym oraz ekspozycje kapitałowe nieuwzględnione w portfelu handlowym

Bank zarządza ryzykiem kredytowym również w przypadku ryzyka kredytowego związanego z transakcjami przeprowadzanymi z podmiotami finansowymi (ryzyko kredytowe na rynku hurtowym). Bank zarządza ryzykiem kredytowym poprzez system limitów zdefiniowanych wobec poszczególnych kontrahentów. Limity ustala się i okresowo weryfikuje na podstawie analizy sytuacji i kondycji podmiotu emitującego instrument. Bank zawiera transakcje na rynku hurtowym tylko z podmiotami, dla których są zdefiniowane wartości limitów.

Inwestycje kapitałowe stanowią kolejną grupę aktywów, w której może być zlokalizowane podwyższone ryzyko kredytowe. Bank angażował się kapitałowo w inne podmioty wyłącznie mając na uwadze względy strategiczne i osiągnięcie długoterminowych korzyści ze współpracy. Bank nie posiadał ekspozycji zakupionych ze względu na zyski kapitałowe.

Na dzień bilansowy Bank posiadał następujące zaangażowanie kapitałowe:

- a) Akcje w Banku Zrzeszającym Bank BPS S.A – działalność bankowa
- b) Udziały w Spółdzielni Rolniczo-Handlowej w Wieliczce – działalność produkcyjno - handlowa
- c) Udziały w Spółdzielni Rejonowej w Niepołomicach – działalność produkcyjno - handlowa
- d) Udziały w Spółdzielni Mieszkaniowej im. Witolda Kasperskiego w Krakowie – działalność usługowa
- e) Udziały w spółce PartNet sp. z o.o. – działalność pozostała, jest to spółka banków spółdzielczych posiadająca udziały u dostawcy systemu informatycznego SoftNet sp. z o.o.
- f) Akcje Domu Maklerskiego Banku Polskiej Spółdzielczości S.A. – działalność maklerska

Poszczególne ekspozycje kapitałowe w portfelu aktywów oraz ich wartość na dzień 31.12.2012 roku przedstawia poniższe zestawienie.

Lp.	Treść	Kwota ekspozycji posiadanych ze względu na przyjętą strategię (wartość bilansowa)	% kapitału jednostki	Liczba głosów na WZ
1.	Bank Polskiej Spółdzielczości S.A.	3 017,25	0,825%	2 602 155
2.	SRH w Wieliczce	19,20	16,89 %	1
3.	Gminna Spółdzielnia w Niepołomicach	0,50	0,37%	1
4.	Spółdzielnia Mieszkaniowa Kraków	0,25	0,28%	1
5.	PartNet Sp. z o.o.	196,85	2,61%	3 937
6.	Dom Maklerski BPS SA	550,00	4,87%	575 000

Bank nie prowadzi działalności związanej z nabywaniem udziałów i akcji w celu osiągnięcia zysków związanych z obrotem tymi instrumentami (działalność handlowa). Zaangażowania te mają charakter długoterminowy.

Bank wyceniał zaangażowania kapitałowe wg ceny nabycia. Bank nie stosował na przestrzeni minionego roku obrachunkowego zmiany sposobu wyceny tych aktywów.

W Banku nie występowały aktywa lub zobowiązania finansowe, które należałoby nie później niż na dzień bilansowy wycenić według wartości godziwej wiarygodnie ustalonej.

Bank w 2012 roku nie dokonywał sprzedaży aktywów stanowiących ekspozycje kapitałowe. Nie dokonywał również ich przeszacowania. W kapitale własnym nie ujmowano żadnych zmian wynikających z dokonanej wyceny poszczególnych pozycji bilansowych.

W przypadku ekspozycji kapitałowych w papierach wartościowych (akcje) papiery te są papierami niedopuszczonymi do obrotu na rynku regulowanym kapitałowych papierów wartościowych.

VI. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Płynność definiowana jest jako zdolność do finansowania wzrostu aktywów i terminowego wywiązywania się ze zobowiązań, w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty.

Polityka Banku w zakresie płynności zakłada finansowanie działalności, poza funduszami własnymi, głównie z pozyskanych do obrotu depozytów od sektora niefinansowego oraz budżetowego. Oznacza to, że Bank prowadzi działalność w taki sposób, aby w dłuższym okresie czasu prowadzić działalność bez korzystania z rynku pieniężnego. Bank dopuszcza możliwość pozyskania dodatkowych krótkoterminowych środków od innych podmiotów na rynku pieniężnym (Bank Zrzeszający) na zaspokojenie przejściowego zapotrzebowania na środki, niemniej lokaty z Banku Zrzeszającego służą bieżącej regulacji płynności Banku i jako depozyty niestabilne powinny być zabezpieczone aktywami płynnymi. Środki te nie mogą służyć finansowaniu działalności kredytowej oraz aktywów długoterminowych.

Ograniczanie ryzyka płynności finansowej Banku odbywa się poprzez wykorzystanie adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności metod pomiaru, dostosowanych do rodzaju i skali prowadzonej działalności. Bank kształtuje strukturę aktywów i pasywów, zapewniającą osiągnięcie zakładanych wskaźników finansowych, przy zaakceptowanym przez Bank poziomie ryzyka płynności. Bank dokonuje okresowych przeglądów i weryfikacji wewnętrznych limitów płynności finansowej.

W celu określenia poziomu ryzyka płynności finansowej Bank wykorzystuje różne metody jego pomiaru i oceny, w tym:

- a) Badanie stabilności i koncentracji bazy depozytowej.
- b) Ocenę wielkości nadwyżki aktywów płynnych nad pasywami niestabilnymi.
- c) Limity dla inwestycji w poszczególne rodzaje aktywów.
- d) Analizy szokowe.
- e) Metodę urealnionej luki płynności.
- f) Kalkulacje wskaźników pomocniczych płynności, pozwalające na ocenę istotnych z punktu widzenia płynności relacji pomiędzy poszczególnymi pozycjami bilansowymi.
- g) Kontrole środków w kasie i na rachunku nostro.

W celu monitorowania ryzyka płynności Bank stosuje m.in. następujące limity płynności:

- a) Nadzorcze limity płynności.
- b) Limit na wskaźnik luki płynności.
- c) Limit na wskaźnik pokrycia pasywów niestabilnych aktywami płynnymi.
- d) Limity dla określonych inwestycji w poszczególne rodzaje aktywów, w tym określające źródła finansowania portfela kredytów, z uwzględnieniem portfela kredytów długoterminowych.
- e) Inne limity odnoszące się do struktury aktywów oraz pasywów, z uwzględnieniem oceny stabilności źródeł finansowania.
- f) Limity dotyczące pozycji pozabilansowych.

Bank posiada zdefiniowane plany awaryjnego działania w sytuacji kryzysowej zagrażającej płynności Banku. W ramach obowiązujących wewnętrznych procedur awaryjnych Bank posiada określone:

- a) Zasady monitoringu czynników uznanych za oznaki zagrożenia płynności (symptomy ryzyka płynności).
- b) Analizy scenariuszowe zdolności Banku do zaspokojenia zapotrzebowania na środki płynne (w przypadku kryzysu płynności w Banku i w sektorze bankowym).
- c) Zasady postępowania w przypadku zagrożenia utratą płynności w zależności od stopnia zagrożenia.

Informacje zawarte w Raportach dla Zarządu przekazywane są Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wielkością podejmowanego przez Bank ryzyka płynności. Zorganizowanie właściwego i skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności finansowej oraz nadzór nad tym procesem należy do kompetencji Zarządu Banku.

Obok Rady Nadzorczej i Zarządu, koordynujących politykę zarządzania ryzykiem na najwyższym szczeblu, w procesie zarządzania płynnością Banku uczestniczą:

- a) Członek Zarządu odpowiedzialny za pion ekonomiczno-finansowy, bezpośrednio nadzorujący ryzyko płynności.
- b) Wydział Ryzyka i Analiz, który odpowiada za projektowanie i wdrażanie metod pomiaru, raportowania, limitowania i kontroli poszczególnych rodzajów ryzyk, projektowanie polityki zarządzania ryzykiem płynności, przeprowadzanie bieżących analiz oraz raportowanie na temat poziomu ryzyka płynności.

- c) Dyrektor ds. Finansowych - Główny Księgowy, który odpowiada za operacyjne zarządzanie ryzykiem płynności, w tym za monitorowanie i zarządzanie płynnością złotową i walutową Banku w ramach obowiązujących limitów, utrzymanie i skład portfela aktywów płynnych i stan gotówki i na rachunku bieżącym na poziomie zabezpieczającym płynność finansową Banku.
- d) Wydział Audytu Wewnętrznego odpowiada m.in. za ocenę organizacji procesu zarządzania, ocenę adekwatności i jakości procedur dotyczących zarządzania płynnością, ocenę adekwatności przyjętych limitów oraz częstotliwości ich weryfikacji
- e) Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne przekazują informacje niezbędne do zarządzania ryzykiem płynności w trybie wskazanym w regulacjach wewnętrznych.

Zgodnie z uchwałą KNF, Bank monitoruje oraz przestrzega nadzorcze miary płynności. W 2012 roku Bank spełniał wymagania wprowadzone uchwałą w zakresie minimalnych poziomów miar nadzorczych.

Bank w bezpiecznym stopniu angażuje środki klientów w działalność kredytową. Udział kredytów (wg wartości kapitału) w depozytach ogółem stanowił 63%, a w depozytach sektora niefinansowego 70%. Oznacza to, iż Bank jest w stanie zapewnić właściwy poziom płynności bez korzystania z rynku pieniężnego (depozyty hurtowe). Ponadto korzystny jest poziom płynności długoterminowej mierzonej udziałem aktywów trwałych w funduszach własnych, który wyniósł 50%. Z analizy szybko dostępnych źródeł finansowania wynika, iż w sytuacjach hipotetycznie obniżonej płynności, Bank jest w stanie pozyskać środki w odpowiedniej wysokości, bez uruchamiania, tzw. planów awaryjnych. Na dzień bilansowy aktywa płynne do 1 miesiąca stanowiły 28,2% sumy bilansowej. W aktywach płynnych Bank posiadał 81 697 tys. zł. papierów skarbowych co stanowiło 15,6% sumy bilansowej. Główne źródło finansowania aktywów Banku stanowią stabilne środki finansowania, w tym przede wszystkim baza depozytowa,

Zgodnie z obowiązującymi regulacjami wewnętrznymi oraz uwzględniając poziom ryzyka płynności Bank nie tworzy kapitału na pokrycie tego ryzyka.

VII. RYZYKO WALUTOWE

Ryzyko walutowe jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału z tytułu niekorzystnych zmian kursów walutowych. Uwzględniając strukturę bilansu Banku, ofertę produktową oraz profil klienta, istotne dla Banku ryzyka walutowe ograniczają się zasadniczo do ryzyka kursowego.

Ryzyko walutowe dotyczy wyłącznie portfela bankowego. Bank nie prowadzi operacji walutowych w portfelu handlowym.

Celem zarządzania ryzykiem walutowym jest zapewnienie rentowności działalności walutowej przy określonej, akceptowalnej przez Bank ekspozycji na ryzyko walutowe rozumiane jako prowadzenie działalności walutowej w ramach przyjętych przez Bank limitów.

W 2012 roku Bank posiadał walutowe aktywa i pasywa odsetkowe w następujących walutach: EUR, USD, GBP, CHF. Bank nie udzielał kredytów w walutach obcych.

Bank w procesie zarządzania ryzykiem walutowym dokonuje pomiaru tego ryzyka oraz jego ograniczania poprzez:

- a) Wyliczanie pozycji walutowych netto oraz limitowanie dopuszczalnych otwartych pozycji w poszczególnych walutach.
- b) Wyliczanie pozycji całkowitej oraz ustalenie limitu w odniesieniu do funduszy własnych.
- c) Wyliczanie wartości zagrożonej (VaR 1 dniowy) oraz limitowanie tej wartości w odniesieniu do poziomu funduszy własnych.
- d) Przeprowadzanie testów warunków skrajnych.

Bank wylicza wartości VaR na podstawie obserwacji historycznych kursów walutowych z ostatnich 250 dni roboczych przy założeniu 99% przedziału ufności. Testy warunków skrajnych dla ryzyka walutowego służą określeniu potencjalnej straty na jaką narażony jest Bank przy wystąpieniu bardzo niekorzystnych (skrajnych) zmian kursów walutowych. Bank przeprowadza w ramach testów warunków skrajnych scenariusze historyczne – scenariusze na podstawie historycznych obserwacji kursów walutowych.

Limity na pozycje indywidualne oraz limit na pozycję całkowitą monitorowane są w trybie dziennym, limit VaR monitorowany jest w cyklu dekadowym.

Bank stosuje dla obliczania wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe metodę podstawową. Oznacza to, że Bank tworzy wymóg na ryzyko walutowe w sytuacji posiadania otwartej pozycji walutowej całkowitej w wysokości przekraczającej 2% funduszy własnych.

W całym 2012 roku średni poziom ryzyka walutowego kształtował się na niskim poziomie. Dane dotyczące poziomu pozycji całkowitej w 2012 roku przedstawiono w tabeli:

Treść		Wartość (tys. zł.)	% funduszy własnych
Pozycja walutowa całkowita w 2012 r.	Poziom maksymalny	155	0,37%
	Poziom średni	43	0,10%

Bank przygotowuje następujące cykliczne raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko walutowe:

- a) Raport dzienny dla Dyrektora ds. Finansowych - Głównego Księgowego obejmujący informacje o pozycjach indywidualnych, pozycji całkowitej oraz wyniku z rewaluacji.
- b) Raport dekadowy o poziomie VaR dla Dyrektora ds. Finansowych - Głównego Księgowego,
- c) Raport miesięczny dla Zarządu,

Informacje zawarte w raportach dla Zarządu przekazywane są Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych.

W procesie zarządzania ryzykiem walutowym w Banku uczestniczą:

- a) Rada Nadzorcza, która sprawuje nadzór nad wielkością podejmowanego przez Bank ryzyka walutowego, akceptuje politykę Banku w zakresie ryzyka walutowego.
- b) Zarząd Banku, który zapewnia organizowanie właściwego i skutecznego procesu zarządzania ryzykiem walutowym oraz nadzór nad tym procesem, dokonuje oceny raportów z analizy ryzyka walutowego i podejmuje na tej podstawie decyzje operacyjne i strategiczne.
- c) Dyrektor ds. Finansowych - Główny Księgowy, który odpowiada za utrzymanie i skład portfela aktywów i pasywów walutowych na poziomie zapewniającym utrzymanie poziomu ryzyka na akceptowanym poziomie oraz zapewniającym realizację dodatnich wyników finansowych na prowadzonej działalności walutowej.
- d) Wydział Ryzyka i Analiz, w którego kompetencjach jest raportowanie na temat ryzyka walutowego, przeprowadzanie okresowych analiz tego ryzyka, weryfikacja metody pomiaru i limitowania tego ryzyka, określanie efektywnych metod monitorowania limitów, w tym powiadamiania o ich przekroczeniu.
- e) Wydział Audytu Wewnętrzznego, który w procesie zarządzania ryzykiem walutowym dokonuje oceny organizacji procesu zarządzania ryzykiem walutowym oraz oceny adekwatności i jakości procedur dotyczących zarządzania ryzykiem walutowym.
- f) Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne uczestniczące w zarządzaniu ryzykiem walutowym przekazują informacje niezbędne do zarządzania ryzykiem walutowym w trybie wskazanym w regulacjach wewnętrznych.

VIII. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Ryzyko stopy procentowej jest to ryzyko wynikające z narażenia aktualnego i przyszłego wyniku finansowego Banku oraz jego kapitału na niekorzystny wpływ zmian stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej w Banku dotyczy ryzyka w księdze bankowej. Bank w 2012 roku nie przeprowadzał operacji w portfelu handlowym. W związku z charakterem podstawowej działalności Banku skoncentrowanej na obsłudze klientów detalicznych oraz założeniami polityki Banku określającymi marżę odsetkową jako podstawowe źródła przychodów ryzyko dotyczyło portfela bankowego i wynikało z oferowanych produktów. Polityka Banku nie zakłada dążenia do przyjmowania na siebie większego ryzyka stopy procentowej oraz otwierania w tym celu pozycji. Nie oznacza to jednak, że ryzyko stopy procentowej co do zasady w Banku jest niewielkie. Na zwiększony poziom ryzyka stopy procentowej ma wpływ struktura bilansu (w odniesieniu do pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych), która jest zdeterminowana oferowanymi produktami w taki sposób, że może to wpływać na powstawanie znaczącego niedopasowania terminów przeszacowania czy stawek bazowych.

Bank ustanawia wewnętrzne limity ryzyka stopy procentowej, które dopuszczają ograniczony zakres wrażliwości wyniku odsetkowego i wartości kapitałów własnych na zmianę poziomu rynkowych stóp procentowych. Akceptowalna wielkość ekspozycji na ryzyko w księdze bankowej jest ustalana w relacji do aktualnego poziomu kapitałów własnych, generowanych przychodów odsetkowych w zależności od osiągniętych wyników finansowych.

Ryzyko stopy procentowej wynika z 4 podstawowych źródeł:

- a) Ryzyko niedopasowania terminów przeszacowania – odnosi się przede wszystkim do portfela bankowego i wyraża się w zagrożeniu przychodów Banku, przede wszystkim odsetkowych, w sytuacji niekorzystnych zmian stóp procentowych lub istotnej zmiany struktury przeszacowania pozycji w bilansie powodującej zmiany w wyniku z tytułu odsetek.
- b) Ryzyko bazowe – wynika z niedoskonałego powiązania (korelacji) stóp procentowych instrumentów generujących przychody i koszty odsetkowe, które to instrumenty mają jednocześnie te same okresy przeszacowania.
- c) Ryzyko krzywej dochodowości – polega na zmianie relacji pomiędzy stopami procentowymi odnoszącymi się do różnych terminów, a dotyczącymi tego samego indeksu lub rynku.
- d) Ryzyko opcji klienta – wynika z wpisanych w produkty bankowe opcji klienta, które mogą być zrealizowane w następstwie zmian stóp procentowych. Instrumenty zawierające opcje klienta są na ogół najbardziej typowe dla działalności bankowej usytuowanej w portfelu bankowym. Obejmują one kredyty dające kredytobiorcy prawo spłaty przed terminem części lub całości kredytu oraz różnego typu depozyty, pozwalające deponentom wycofać środki w dowolnym momencie. Opcje klienta są na ogół realizowane, gdy stanowi to korzyść dla ich posiadacza i nie jest korzystne dla sprzedającego takie opcje.

Zarządzając ryzykiem stopy procentowej Bank korzysta z dostępnych metod pomiaru dostosowanych do rodzaju i skali prowadzonej działalności.

Metody pomiaru ryzyka stopy procentowej stosowane w Banku:

- a) Analiza i pomiar ryzyka stopy procentowej metodą luki niedopasowania terminów przeszacowania.
- b) Symulacja możliwego wpływu zmian stóp procentowych na wynik odsetkowy Banku.
- c) Analiza podstawowych wskaźników związanych z ryzykiem stopy procentowej.

Bank mierzy poziom ryzyka stopy procentowej dla wszystkich walut łącznie, z uwagi na niewielki udział pozycji odsetkowych w walutach w sumie bilansowej. Udział pozycji odsetkowych w walutach obcych na koniec 2012 roku zarówno po stronie aktywów jak i pasywów kształtował się na poziomie ok. 1% sumy bilansowej.

Depozyty o nieokreślonym terminie wymagalności (depozyty bieżące) ujmowane są w analizie wg wartości

nominalnej. Bank zakłada rolownie tych środków i utrzymanie stosowanej polityki lokacyjnej. Jako pozycje o oprocentowaniu zależnym od Banku ujmowane są w przedziale przeszacowania 1-30 dni.

Na potrzeby pomiaru ryzyka stopy procentowej przyjmuje się założenie, że wcześniejsze spłaty kredytów zostaną zastąpione poprzez nowo udzielane kredyty. Dodatkowo Bank przeprowadza analizę wskaźnikową przedpłat kredytów, która pokazuje niskie ryzyko związane z wykorzystywaniem opcji wcześniejszej spłaty przez klientów Banku.

W zestawieniu luki przeszacowania przedstawionej poniżej zgodnie z przyjętą metodologią wyeliminowano pozycje o oprocentowaniu <1 % (jako pozycje nie wrażliwe lub o znikomej wrażliwości na spadki stóp procentowych). Luka niedopasowania pomiędzy aktywami i pasywami na dzień 31.12.2012r. prezentuje się następująco:

Wyszczególnienie	OGÓŁEM :	1 dzień	od 2 dni do 30 dni	od 1 m-ca do 3 m-cy	od 3 m-cy do 6 m-cy	od 6 m-cy do 12 m- cy	od 1 roku do 3 lat	powyżej 3 lat
Aktywa	479 116	229 957	198 193	42 444	3 210	5 063	249	0
Pasywa	365 309	10 138	279 881	43 203	31 489	598	0	0
Luka	113 807	219 819	-81 688	-759	-28 279	4 465	249	0
Luka narastająco		219 819	138 131	137 372	109 093	113 558	113 807	113 807

Występuje ogółem luka dodatnia, czyli nadwyżka aktywów oprocentowanych nad pasywami, na poziomie 113 807 tys. zł., co powoduje wrażliwość na spadki stóp procentowych. Wskaźnik luki liczony do sumy bilansowej wyniósł 23,7%. Na poziom niedopasowania istotny wpływ ma udział w pasywach pozycji o oprocentowaniu <1%. Stanowią one 21,7% sumy bilansowej (głównie rachunki bieżące i rachunki ror). Na podstawie luki stwierdzić można, iż Bank w niewielkim stopniu angażował się w produkty czy instrumenty, których termin przeszacowania przekraczał 6M, co ograniczało ryzyko w przypadku niekorzystnych zmian stóp procentowych.

Przy szacowaniu potencjalnej straty przyjęto założenie nieujemnych stóp procentowych. W analizie Bank uwzględnia ograniczoną możliwość spadku oprocentowania pozycji, dla których oprocentowanie na dzień analizy było niższe niż zakładany poziom spadku oprocentowania oraz, dla których możliwości zmiany oprocentowania ograniczają zapisy umowy (np. stawki minimalne).

Wg danych na 31.12.2012 r. oszacowany wg przyjętej wewnątrznie metodologii poziom zmiany wyniku odsetkowego w sytuacji szokowych spadków lub wzrostów stóp procentowych przy zmianie stóp procentowych (o 200 pb.) przedstawia się następująco

	Treść	200 pb.	% f. własnych
1.	Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy wzroście stóp	581 tys. zł.	1,4%
2.	Oszacowana zmiana wyniku odsetkowego przy spadku stóp	- 1 856 tys. zł.	4,4%

Dokonując powyższych kalkulacji uwzględniono w szczególności:

- a) Założenie nieujemnych stóp procentowych tj. ograniczona możliwość spadku stóp dla pozycji o oprocentowaniu niższym niż zakładana skala zmiany stóp.
- b) Ograniczenie strat dla spadków stóp procentowych z uwagi na stosowane w umowach kredytowych zapisy o minimalnej stopie procentowej przy jednoczesnym uwzględnieniu ryzyka niższej niż oczekiwano skuteczności tych zapisów z uwagi na ryzyko opcji klienta, które powoduje ryzyko przedterminowej spłaty lub renegotjacji warunków umownych w sytuacji jeżeli zapisy o minimalnym oprocentowaniu okażą się niekorzystne dla klienta. W wewnętrznej metodologii przyjęto, iż Klient skorzysta z przyznanej opcji wcześniejszej spłaty kredytu jeżeli stopa minimalna odchyli się (na niekorzyść dla klienta) od stopy Wibor + marża ustalonej w umowie o więcej niż 50 punktów bazowych.

Bank w ramach ryzyka stopy procentowej narażony jest również na ryzyko bazowe (czyli nierównomiernej zmiany stóp w poszczególnych segmentach, rynkach). Wynika to ze struktury aktywów i pasywów. W aktywach oprocentowanych dominują pozycje o oprocentowaniu zależnym od stawek rynku międzybankowego, które stanowiły 85,8% aktywów odsetkowych, po stronie pasywów 7,4% środków oprocentowanych było wg stawek międzybankowych. W pasywach dominują pozycje o oprocentowaniu zależnym od decyzji Banku, które stanowiły 90,3% pasywów odsetkowych.

AKTYWA oprocentowane wg stawek referencyjnych	31.12.2012	
	Stan	Struktura
Redyskonto weksli NBP	27 062	5,6%
Rentowność bonów 52 tyg.	0	0,0%
Stawka WIBOR	414 989	85,8%
Stopa Banku	41 876	8,6%
RAZEM AKTYWA	483 927	100%

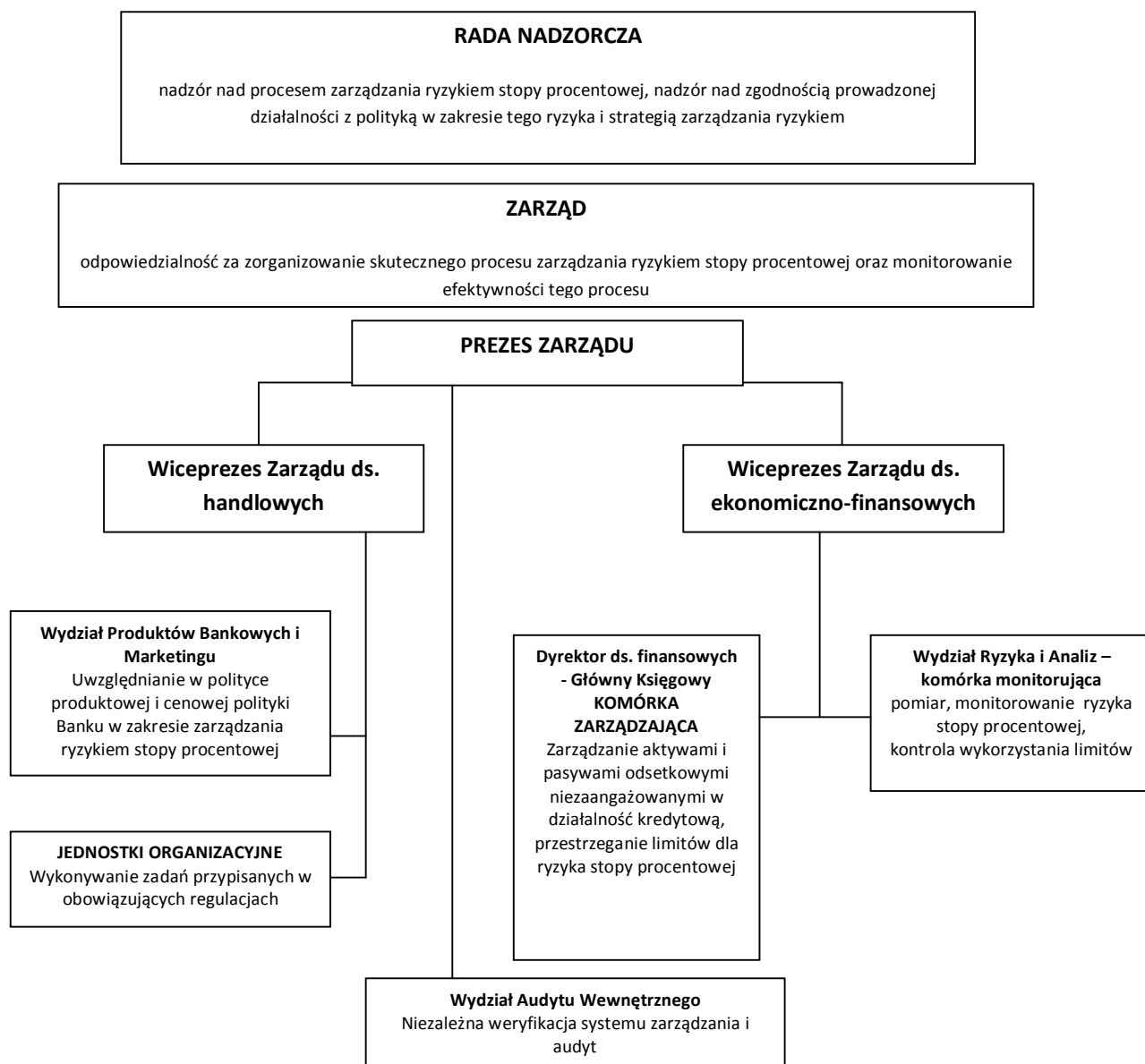
PASYWA oprocentowane wg stawek referencyjnych	31.12.2012	
	Stan	Struktura
Redyskonto weksli NBP	11 000	2,3%
Rentowność bonów 52 tyg.	0	0,0%
Stawka WIBID	34 935	7,4%
Stopa Banku	425 972	90,3%
RAZEM PASYWA	471 907	100%

Bank na podstawie luki ryzyka bazowego oszacował, iż w przypadku jeżeli wystąpiłaby nierównomierna zmiana stóp procentowych w wysokości 45pb. poniósłby stratę z tego tytułu w kwocie 1,7 mln zł., co stanowi 4,0% funduszy własnych.

Z uwagi na dominujący udział przychodów odsetkowych i zysku z działalności odsetkowej poziom stóp istotnie determinuje osiągnięte wyniki finansowe. Oszacowany poziom ryzyka w przypadku skrajnych spadków stóp nie naruszy dodatkowo rentowności a jedynie może ją obniżyć (przy pozostałych warunków bez zmiany).

W ramach raportowania ryzyka stopy procentowej Zarząd Banku otrzymuje w okresach miesięcznych raporty dotyczące ekspozycji na ryzyko stopy procentowej. Raport ten zawiera informacje o sytuacji na rynku stóp procentowych, strukturę aktywów i pasywów w aspekcie narażenia na ryzyko stopy procentowej, poziom narażenia Banku na poszczególne rodzaje ryzyka stopy procentowej, prognozę wyniku odsetkowego, poziom wykorzystania limitów. Zarząd Banku informacje zawarte w raportach przekazuje Radzie Nadzorczej w okresach kwartalnych.

W procesie zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Banku uwzględniono strukturę i kompetencje wynikające z Regulaminu Organizacyjnego Banku. W Banku przyjęty został następujący schemat organizacyjny zarządzania ryzykiem stopy procentowej:

IX. RYZYKO OPERACYJNE

Ryzyko operacyjne - określa się w Banku jako ryzyko poniesienia straty lub zmniejszenia zysku poniżej określonego poziomu, wynikające z nieodpowiednich lub wadliwych procesów wewnętrznych, błędów ludzkich, wadliwego działania systemów: logistycznych, technicznych i teleinformatycznych lub zaistnienia niekorzystnych zdarzeń zewnętrznych. Do obszaru ryzyka operacyjnego włącza się również ryzyko prawne.

W ramach pomiaru ryzyka operacyjnego Bank buduje historyczną bazę zdarzeń operacyjnych z uwzględnieniem ich skutków. Dane te gromadzone są z podziałem na obszary działania, kategorie i rodzaje zdarzeń w centralnej informatycznej bazie danych. Proces rejestracji zdarzeń ryzyka operacyjnego jest wspierany przez system informatyczny AZRO. System ten wykorzystywany jest przez Bank Zrzeszający oraz niektóre banki spółdzielcze. Monitorowanie zagrożeń pozwala na podejmowanie działań w zakresie ograniczania skutków zdarzeń oraz wdrożenie instrumentów ograniczających ryzyko w przyszłości.

Niezależnie od centralnego rejestru zdarzeń ryzyka operacyjnego Bank dokonuje pomiaru skali ponoszonego ryzyka operacyjnego w oparciu o kluczowe wskaźniki ryzyka. Obejmują one w szczególności takie informacje jak skargi od klientów (pokazujące ewentualne ułomności procedur, procesów lub systemów Banku) wraz z

opisem spraw oraz podjętych decyzji, dane o sprawach sądowych z powództwa klientów i Banku, przerwy w ciągłości działania z uwagi na awarie systemów informatycznych, wskaźnik rotacji kadr. Pomiar ryzyka operacyjnego prowadzony jest również z wykorzystaniem wyników kontroli wewnętrznej funkcjonalnej, audytu wewnętrznego.

Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego jest wyliczany zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 14 do Uchwały nr 76/2010 KNF. Do obliczeń Bank stosuje metodę podstawowego wskaźnika (BIA). Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego w roku 2012 wynosił **2 mln 760 tys. zł.**

W okresie od 01.01.2012 do 31.12.2012 roku zarejestrowano 35 zdarzeń rzeczywistych ryzyka operacyjnego. Kwota strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na dzień 31.12.2012 r. po pomniejszeniu o uzyskane odzyski wyniosła 10 tys. zł. tj. 1,2% wymogu na ryzyko operacyjne. Klasyfikację zdarzeń rzeczywistych za rok 2012 wg kategorii zdarzeń przedstawia poniższa tabela (dane w pełnych złotych):

Rodzaj zdarzenia	Liczba zdarzeń rzeczywistych	kwota straty z tytułu zdarzenia operacyjnego	
		Kwota pierwotna	Kwota netto (po uwzględnieniu odzysków)
oszustwa wewnętrzne	-	-	-
oszustwa zewnętrzne	-	-	-
praktyka kadrowa i bezpieczeństwo pracy	-	-	-
klienci, produkty i praktyka biznesowa	-	-	-
uszkodzenia aktywów	6	(S) 11.673,43	(S) 9.560,88
zakłócenia działalności i błędy systemów	1	(S) 589,16	(S) 589,16
dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami	28	(S) 50.881,35	(S) 0,00
Razem	35	(S) 63.143,94	(S) 10.150,04

Bank ogranicza ryzyko operacyjne w działalności poprzez: stosowanie szeregu instrumentów, które obejmują:

- a) Instrumenty zapobiegające – czyli adekwatne procedury, standardy w obszarach czynności, procesów i produktów, a w szczególności:
  - Normy jakościowe: standardy czynności, produktów i procesów określone w obowiązujących regulacjach, których przestrzeganie jest poddawane kontroli. Adekwatność niektórych z nich oceniana jest na podstawie testów (np: test odtworzenia działalności).
  - Zarządzanie zasobami ludzkimi: właściwy dobór i przygotowanie pracowników do pełnienia powierzonych obowiązków przy jednoczesnych okresowych ocenach kadry pracowniczej oraz właściwej motywacji. Kluczowymi czynnikami w tym zakresie jest zapewnienie zastępstw w nagłych przypadkach oraz zabezpieczenie przed „monopolizacją wiedzy”.
  - Zarządzanie organizacją, m.in.:
    - kształtowanie efektywnej struktury organizacyjnej,
    - rozdzielenie funkcji operacyjnych i kontrolnych,
    - kontrola wewnętrzna funkcjonalna wstępna, bieżąca oraz następną,
    - limity w zakresie podejmowania decyzji lub dokonywania operacji w Banku,
- b) Instrumenty zabezpieczające i redukujące skutki zdarzeń ryzyka operacyjnego:
  - Plany utrzymania ciągłości działania: kompleksowe plany utrzymania ciągłości działania na wypadek zaistnienia niektórych zdarzeń operacyjnych (w szczególności elementów kluczowych: np awaria zasilania, awaria systemów informatycznych).

- Plany odtworzenia działalności i plany awaryjne: Adekwatne procedury wynikające z planu odtworzenia działalności Banku na wypadek katastrofy lub awarii (np: pożar, atak terrorystyczny, utrata danych).
  - Ubezpieczenia: Ubezpieczenia majątkowe, którym podlegają (mogą podlegać) w szczególności budynki i budowle, wyposażenie itp.
  - Automatyzacja procesów i systemów (redukcja błędów ludzkich, kontrola dostępu.
- c) Instrumenty sygnalizujące czyli wykorzystanie informacji o zdarzeniach operacyjnych (zdarzeniach rzeczywistych i incydentach) oraz wykorzystanie raportów Wydziału Audytu Wewnętrznego kontrolującego prawidłowość procesów, działań i procedur ze standardami etyki i profesjonalizmu.

W przypadku nadmiernego wzrostu ryzyka (powyżej poziomu akceptowalnego) do podstawowych metod ograniczania ryzyka operacyjnego należą m.in:

- a) Modyfikowanie wewnętrznych aktów normatywnych w aspekcie redukowania ryzyka operacyjnego do poziomu akceptowanego,
- b) Rozszerzone monitorowanie ryzyka operacyjnego w sytuacjach stwarzających realne zagrożenie przekroczenia wartości progowych akceptowanego poziomu ryzyka operacyjnego,
- c) Przenoszenie odpowiedzialności (outsourcing), przy uwzględnieniu ryzyka związanego ze zleceniem czynności bankowych na zewnątrz,
- d) Dodatkowe zabezpieczenia fizyczne ludzi, pomieszczeń, sprzętu, dokumentów i informacji.

W zakresie ograniczania ryzyka operacyjnego również obowiązują procedury związane z realizacją polityki bezpieczeństwa, dotyczące przeciwdziałania praniu pieniędzy, zasad ochrony zasobów Banku, zarządzania ciągłością działania, ochrony danych osobowych, informacji niejawnych oraz zasad zarządzania bezpieczeństwem informacji w systemach teleinformatycznych.

W Banku funkcjonuje struktura zarządzania ryzykiem operacyjnym obejmująca wszystkie komórki/jednostki organizacyjne. Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym ma charakter zdecentralizowany i realizowane jest przez wszystkich kierujących jednostkami i komórkami organizacyjnymi. W ramach bieżącego zarządzania podejmowane są działania mające na celu ocenę skali występującego ryzyka, ograniczenie skutków występujących zdarzeń oraz redukcję ryzyka w przyszłości. Każdy pracownik w ramach swojej komórki organizacyjnej ma za zadanie identyfikować zdarzenia ryzyka operacyjnego, które następnie są gromadzone w dedykowanej do tego celu bazie zdarzeń.

Za zarządzanie ryzykiem operacyjnym odpowiada wyodrębnione w Centrali Banku Stanowisko zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności. Obok zadań w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym Stanowisko to realizuje zadania w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu oraz w zakresie ryzyka zgodności. Funkcje te zostały połączone w ramach 1 stanowiska z uwagi na podobny i wzajemny charakter czynników tych rodzajów ryzyka.

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad skutecznością systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym Banku. Zarząd Banku odpowiada za wdrożenie skutecznego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Funkcję pomiaru i monitorowania ryzyka operacyjnego sprawuje Stanowisko ds. zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności.

System raportowania w zakresie ryzyka operacyjnego obejmuje:

- a) bieżącą informację dla Zarządu o wszystkich istotnych stratach z tytułu ryzyka operacyjnego.
- b) informację kwartalną dla Zarządu na temat narażenia Banku na ryzyko operacyjne. Informacja ta zawiera m.in.
  - analizę strat poniesionych przez Bank z tytułu zrealizowanego ryzyka operacyjnego oraz zdarzeń mających charakter incydentów.
  - analizę wartości Kluczowych Wskaźników Ryzyka Operacyjnego (tzw. KRI).

- poziom obecnych i prognozowanych wymogów kapitałowych na ryzyko operacyjne.

Zarząd Banku przekazuje w okresach kwartalnych informacje o ryzyku operacyjnym Radzie Nadzorczej Banku.

X. POZOSTAŁE RODZAJE RYZYKA

Poza ryzykami opisanymi powyżej Bank wg stanu na 31.12.2012 r. uwzględniał w procesie zarządzania ryzykiem następujące rodzaje ryzyka:

- a) utraty reputacji,
- b) braku zgodności,
- c) zmian makroekonomicznych (cyklu gospodarczego),
- d) strategiczne,
- e) modeli.

Ryzyko braku zgodności należy rozumieć jako skutki nieprzestrzegania przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania. Zgodność oznacza podejmowanie przez osoby zatrudnione w Banku działań nie naruszających obowiązujących:

- a) przepisów prawa,
- b) wewnętrznych regulacji Banku, procedur postępowania,
- c) norm etycznych.

Podstawą zgodności jest legalność działań wszystkich pracowników Banku. Zgodność to legalne działanie na rzecz i w najlepszym interesie Banku. Zarządzanie ryzykiem braku zgodności ma na celu zapewnienie zgodności działania Banku z przepisami prawa, standardami. Zgodność przejawia się w szczególności w przestrzeganiu Ustawy Prawo bankowe oraz innych przepisów prawa, przestrzeganiu właściwych standardów rynkowych, przeciwdziałaniu nadużyciom, przeciwdziałaniu praniu pieniędzy.

Funkcję jednostki zgodności pełni Stanowisko zarządzania zgodnością i ryzykiem braku zgodności. Ramowe zadania realizowane przez tą komórkę opisano w części dotyczącej ryzyka operacyjnego.

W operacyjnym zarządzaniu ryzykiem braku zgodności Bank stosuje mechanizmy redukcji ryzyka braku zgodności, które obejmują m.in.:

- a) Korzystanie z wzorców przyjętych przez Zrzeszenie, przy opracowaniu regulacji wewnętrznych.
- b) Korzystanie z informacji otrzymywanych od Banku Zrzeszającego o zmianach w przepisach prawa.
- c) Dokonywanie przeglądów regulacji wewnętrznych po uzyskaniu wiadomości o przyjętych i wchodzących w życie zmianach prawnych.
- d) Możliwość zasięgnięcia opinii Radcy Prawnego w zakresie regulacji wewnętrznych, w tym wzorców umów.
- e) Szkolenia kadry kierowniczej i pracowników dotyczące spełniania wymagań legalności w zakresie działania Banku.
- f) Kontrole funkcjonalne i bieżące reakcje kadry kierowniczej w przypadku stwierdzenia zachowań pracowników niezgodnych z przyjętymi w Banku standardami postępowania.
- g) Stosowanie przyjętych zasad postępowania i norm etycznych, którymi powinni kierować się wszyscy pracownicy Banku.

Bank monitoruje również skutki ryzyka braku zgodności w okresach historycznych. Analiza skutków dokonywana jest m.in. poprzez:

- a) Pomiar poniesionych kosztów będących wynikiem materializacji ryzyka braku zgodności (skutki finansowe).

- b) Analizę niefinansowych skutków ryzyka braku zgodności w ramach rejestrowania zdarzeń ryzyka operacyjnego. Analizowanie zgłaszanych incydentów naruszenia polityki zgodności, incydentów ryzyka operacyjnego w tym: zgłaszanych problemów etycznych, a także istotnych zdarzeń ryzyka operacyjnego.
- c) Pomiar czynników obrazujących poziom ryzyka braku zgodności: np. liczba prowadzonych spraw sądowych przeciwko Bankowi, spory prawne, których stroną jest Bank dotyczących interpretacji przepisów, zapisów umów itp.

Informacja z zakresu zarządzania ryzykiem braku zgodności przedstawiana jest Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej w formie raportu w okresach kwartalnych.

Aktualnie przeciwko Bankowi nie toczą się żadne sprawy sądowe.

Ryzyko utraty reputacji jest to obecne lub przewidywane ryzyko dla przychodów i kapitału, wynikające z negatywnego odbioru wizerunku Banku przez klientów, kontrahentów, udziałowców. Jest to ryzyko związane z charakterem opinii obecnych lub potencjalnych klientów na temat Banku, zmieniające się w zależności od informacji, jakie napływają do klientów Banku, pozostałych usługobiorców oraz z otoczenia.

Ryzyko utraty reputacji zaliczyć należy do ryzyk, które trudno jest oszacować metodami ilościowo-jakościowymi. W toku normalnej działalności ryzyko to jest nieistotne i wydaje się nie mieć kluczowego wpływu na działalność Banku, niemniej brak świadomości właściwego monitorowania tego ryzyka oraz zarządzania nim jest niedopuszczalne w działalności Banku.

Informacje dotyczące ryzyka reputacji są raportowane w poszczególnych jego wymiarach w zależności od czynnika, który to ryzyko generuje. Informacje o zdarzeniach mających wpływ na ww. ryzyko (jeżeli zostały stwierdzone) są zawarte w cyklicznych raportach z ryzyka operacyjnego, ryzyka braku zgodności czy też ryzyka płynności.

W procesie zarządzania ryzykiem utraty reputacji Zarząd Banku prowadzi politykę medialną mającą na celu utrzymanie wizerunku Banku jako stabilnej i bezpiecznej instytucji finansowej, dokonuje oceny raportów dotyczących ryzyka operacyjnego pod kątem wpływu na ryzyko utraty reputacji, prowadzi politykę kadrową, która zapewnia nabór pracowników o wysokich kwalifikacjach, wprowadza mechanizmy kontrolne we wszystkich istotnych procesach składających się na zarządzanie Bankiem. Wydział Ryzyka i Analiz dokonuje oceny wpływu zdarzeń rejestrowanych w ramach ryzyka operacyjnego na poziom ryzyka utraty reputacji.

Ryzyko zmian makroekonomicznych (cyklu gospodarczego) to ryzyko wynikające z nieuwzględnienia przez wewnętrzne modele kredytowe Banku wpływu cyklu gospodarczego, wskutek czego następuje uzależnienie wielkości wymogów kapitałowych od fazy cyklu gospodarczego.

Bank zarządza ryzykiem cyklu gospodarczego przez:

- a) Dokonywanie okresowych testów warunków skrajnych. Wyniki tych testów pozwalają zidentyfikować kluczowe obszary z punktu widzenia parametrów makroekonomicznych odzwierciedlających zachowanie gospodarki w fazie dekonunktury. Testy te dotyczą: ryzyka płynności, ryzyka stopy procentowej, ryzyka walutowego, ryzyka kredytowego.
- b) Monitorowanie zmian otoczenia makroekonomicznego pod kątem wpływu na działalność Banku oraz podejmowanie na podstawie tych analiz decyzji strategicznych i operacyjnych.
- c) Uwzględnianie parametrów ekonomicznych oraz ich prognoz w planowaniu finansowym, zarządzaniu bieżącą działalnością oraz okresową weryfikacją przyjętych założeń i prognoz długoterminowych.
- d) Zwiększenie poziomu kapitału wewnętrznego w zależności od aktualnej/ prognozowanej fazy cyklu gospodarczego (recesja, wzrost gospodarczy).

W procesie zarządzania ryzykiem makroekonomicznym Wydział Ryzyka i Analiz opracowuje okresowe informacje na temat aktualnej i prognozowanej sytuacji makroekonomicznej. Informacje o wpływie sytuacji

makroekonomicznej na poszczególne rodzaje ryzyka przekazywane są w ramach okresowych raportów i analiz ryzyka. Zarząd Banku uwzględnia bieżącą i perspektywiczną sytuację gospodarczą i na tej podstawie podejmuje decyzje strategiczne i operacyjne poprzez stosowne zmiany w kierunkach polityki kredytowej, zasadach udzielania kredytów, strategii działania.

W 2012 roku, w związku z zawirowaniami na międzynarodowych rynkach finansowych i pogarszaniem się sytuacji gospodarczej w strefie euro wzrosło zagrożenie pogorszenia sytuacji gospodarczej również w Polsce, w związku z czym ryzyko zmian makroekonomicznych określone zostało jako podwyższone. Pogorszenie się koniunktury gospodarczej, wzrost podatków oraz utrzymujące się na podwyższonym poziomie bezrobocie mogą prowadzić do pogorszenia sytuacji finansowej klientów i ich zdolności do regulowania zaciągniętych zobowiązań. Pogorszenie się koniunktury może spowodować również wzrost ponoszonych przez Bank strat z tytułu odpisów z tytułu utraty wartości kredytów i pożyczek lub ograniczyć wzrost wartości portfela kredytów i pożyczek udzielanych przez Bank. W warunkach utrzymującej się niestabilnej sytuacji rynkowej, spowolnienia gospodarczego i rosnącego bezrobocia przy coraz bardziej ograniczanej konsumpcji i inwestycjach, może nastąpić istotny spadek wartości aktywów klientów Banku, m.in. wartości nieruchomości stanowiących zabezpieczenie udzielanych przez Bank kredytów.

Ryzyko strategiczne to ryzyko zmniejszenia dochodów i kapitału, a także możliwość utraty potencjalnych korzyści wynikających ze zmiany w otoczeniu biznesowym oraz braku reakcji na te zmiany, a także błędnych decyzji co do kierunku rozwoju działalności lub wadliwej ich realizacji. Ryzyko strategiczne jest zasadniczo zależne od:

- a) Spójności celów strategicznych.
- b) Przyjętej strategii dla realizacji tych celów.
- c) Środków na realizację tych celów oraz jakości procesu ich wdrożenia.

W procesie zarządzania ryzykiem strategicznym:

- a) Zarząd Banku opracowuje strategię działania. Strategia określa zadania do wykonania w ramach czasowych na jaki opracowana została strategia.
- b) Rada Nadzorcza zatwierdza strategię oraz dokonuje oceny jej realizacji.
- c) Wydział Ryzyka i Analiz dokonuje okresowych ocen realizacji strategii w tym realizacji prognoz finansowych i przedstawia stosowne wnioski Zarządowi.
- d) Zarząd dokonuje aktualizacji przyjętej strategii w związku ze zmianami parametrów makroekonomicznych, sytuacji rynkowej i wewnętrznej Banku. Zmiany podlegają zatwierdzeniu przez Radę Nadzorczą.

Ryzyko modeli to ryzyko wynikające z niedoskonałości stosowanych modeli / metodologii z zakresu oceny ryzyka kredytowego, operacyjnego, rynkowego jak i innych ryzyk bankowych, czy też niewłaściwego ich stosowania. Ryzyko modeli obejmuje:

- a) Ryzyko danych – ryzyko wynikające z wykorzystania (do budowy modeli) nieprawidłowych, niewiarygodnych lub niekompletnych danych.
- b) Ryzyko założeń – ryzyko wynikające z założeń lub uproszczeń przyjętych przy budowaniu modeli lub ustalaniu parametrów (taryf).
- c) Ryzyko metodologiczne – ryzyko wynikające z wykorzystania do budowy modeli, taryfikacji lub ustalania parametrów niewłaściwych narzędzi, technik lub metod (w tym statystycznych).
- d) Ryzyko administrowania – ryzyko niewłaściwego zastosowania lub działania modeli z powodu ich nieadekwatnego monitorowania, walidacji i aktualizacji.

Z uwagi na rodzaj i skalę prowadzonej działalności Bank stosuje modele uproszczone dobrze usankcjonowane w praktyce bankowej głównie jako narzędzia wspierające i wspomagające ocenę ryzyka. Bank nie stosuje modeli decyzyjnych ani też modeli do wyceny aktywów stąd ryzyko modeli ma ograniczony wpływ na proces zarządzania Bankiem i na ryzyko błędnych decyzji związanych z wynikami generowanymi przez model. W toku

bieżącej działalności ryzyko modeli jest minimalizowane poprzez system przeglądów i weryfikacji stosowanych regulacji, właściwe udokumentowanie założeń do modeli oraz weryfikację historyczną generowanych przez nie wyników.

Bank dokonuje klasyfikacji modeli na modele istotne oraz modele pozostałe. Za modele istotne Bank uznaje modele wykorzystywane w procesie kalkulacji kapitału wewnętrznego z zastrzeżeniem, że wyniki modelu są jedynym wyznacznikiem wartości alokowanego kapitału na dany rodzaj ryzyka. W takiej sytuacji Bank uznaje, iż istnieje ryzyko, że kapitał alokowany w ramach danego modelu może być obciążony ryzykiem modelu (błędów oszacowań) i dokonuje alokacji kapitału na ryzyko modeli.

Zarząd Banku wprowadził regulacje dotyczące zarządzania ryzykiem modeli. Wprowadzenie modelu oraz zmiany wymagają zatwierdzenia przez Zarząd Banku. Przyjęte założenia do modelu i sposób wyliczania są opisane w regulacjach wewnętrznych zatwierdzonych przez Zarząd Banku. Za administrowanie modelem danego ryzyka odpowiadają komórki organizacyjne, które dokonują weryfikacji modeli zgodnie z przyjętymi założeniami i w uzasadnionych przypadkach proponują zmiany do modelu. Rada Nadzorcza zatwierdza politykę określającą zasady zarządzania ryzykiem modeli, otrzymuje informację o wynikach audytu z obszaru ryzyka modeli.

Ryzyko wyniku finansowego. W procesie identyfikacji i monitorowania ryzyka wyniku finansowego istotnym jest zidentyfikowanie i właściwe monitorowanie zagrożeń związanych z realizacją wyniku finansowego na poziomie wynikającym z potrzeby prowadzenia bieżącej działalności i rozwoju, głównie w celu zapewnienia odpowiedniego zasilenia kapitału.

Identyfikacji ryzyka wyniku finansowego służy system analizy finansowej, w obszarze rachunku zysków i strat. Bank dąży do ograniczenia ryzyka wyniku finansowego poprzez dążenie do dywersyfikacji źródeł dochodów mającą na celu uniezależnienie przychodów od pojedynczego podmiotu lub grupy podmiotów powiązanych.

Za identyfikację i pomiar ryzyka wyniku finansowego odpowiada Wydział Ryzyka i Analiz. Zarząd Banku poprzez działania strategiczne i operacyjne dąży do utrzymania ryzyka wyniku finansowego na akceptowalnym poziomie. Wyniki finansowe oraz efektywność działania jest przedmiotem oceny dla Rady Nadzorczej.

XI. POLITYKA ZMIENNYCH SKŁADNIKÓW WYNAGRODZEŃ OSÓB ZAJMUJĄCYCH STANOWISKA KIEROWNICZE W BANKU.

Bank posiada politykę zmiennych składników wynagrodzeń, o której mowa w Uchwale 258/11 Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 4 października 2011 r. Polityka została zatwierdzona przez Radę Nadzorczą. Przez zmienne składniki wynagrodzeń rozumie się przyznane nagrody i premie oraz indywidualne odprawy emerytalne.

Zgodnie z zasadą proporcjonalności dla celów polityki zmiennych składników wynagrodzeń za osoby zajmujące stanowiska kierownicze w Małopolskim Banku Spółdzielczym uznani zostali Członkowie Zarządu Banku tj.:

- 1) Prezesa Zarządu
- 2) Wiceprezesa ds. ekonomiczno-finansowych
- 3) Wiceprezesa ds. handlowych.

Zgodnie z przyjętą Polityką zmiennych składników wynagrodzeń przy ocenie indywidualnej efektów pracy bierze się pod uwagę kryteria finansowe i niefinansowe. Elementy jakie podlegają ocenie przy ustalaniu zmiennych składników wynagrodzeń to:

- a) Poziom współczynnika wypłacalności, buforów kapitałowych oraz realizacji celów kapitałowych.
- b) Jakość portfela kredytowego.
- c) Stopień realizacji planów finansowych.
- d) Ocena (w okresach rocznych) realizacji Strategii działania.
- e) Poziom wyniku finansowego i stopy zwrotu z kapitałów własnych.

- f) Przestrzeganie postanowień określonych w dokumentach zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą w zakresie apetytu na ryzyko.

Ocena wyników dla celów zmiennych składników wynagrodzeń zgodnie z założeniami opiera się na ocenie efektywności z dłuższego okresu czasu.

Informacje o sumie wypłaconych w 2012 roku wynagrodzeń osobom zajmującym stanowiska kierownicze w rozumieniu uchwały 258/2011 KNF przedstawia poniższa tabela (dane w tys. zł.):

Stanowiska kierownicze*	Stałe składniki wynagrodzeń (tys. zł.)	Zmienne składniki wynagrodzeń (tys. zł.)	Ilość osób
Członkowie Zarządu	573	471	3

*w rozumieniu przyjętej Polityki zmiennych składników wynagrodzeń w Małopolskim Banku Spółdzielczym w Wieliczce

W 2012 r. przyznane zmienne składniki wynagrodzeń zostały wypłacone i nie podlegały odroczeniu w czasie. Wynagrodzenie wypłacone było w całości w gotówce.